

PATIENT-CENTRED CARE
{ the heart of the matter }

Onderwijs- en Opleidingsregio Oost-Nederland

Singeland Ziekenhuis

Sint Maartenskliniek

Radboudumc

Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis

Elisabeth-Tweesteden Ziekenhuis

Rijnstate

Jeroen Bosch Ziekenhuis

oor
on

Gezond en veilig opleiden voor de zorg
van de toekomst

OOR ON Opleidingsmiddag 28 juni 2019

Enquete “Veilig en gezond opleiden AIOS”

in het OOR-ON

Samenvatting

28 juni 2019

Respondenten A(N)IOS

Respondenten opleiders / supervisoren

N= 48
N= 13 ANIOS
N= 34 AIOS

N=101

N= 45
N= 9 ANIOS
N= 36 AIOS

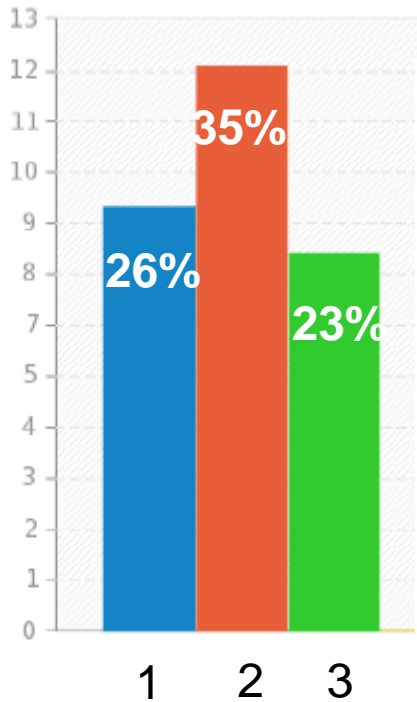
N=18

N=189
N=10 ANIOS
N=179 AIOS

N=174

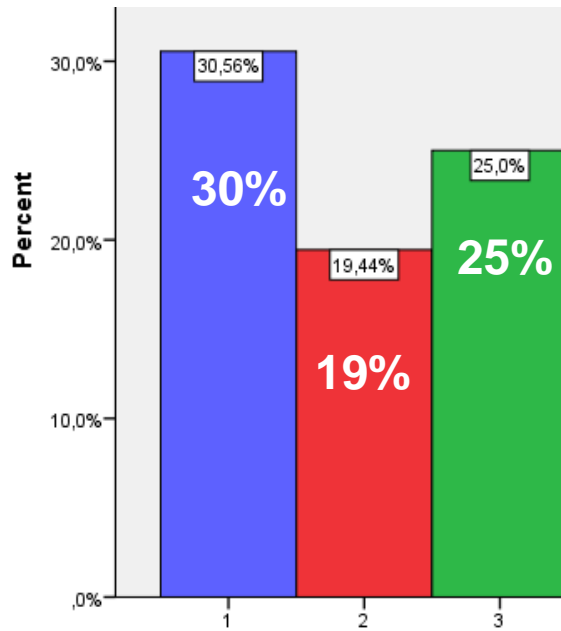
Verdeling AIOS over opleidingsjaren

84% jaar 1,2,3

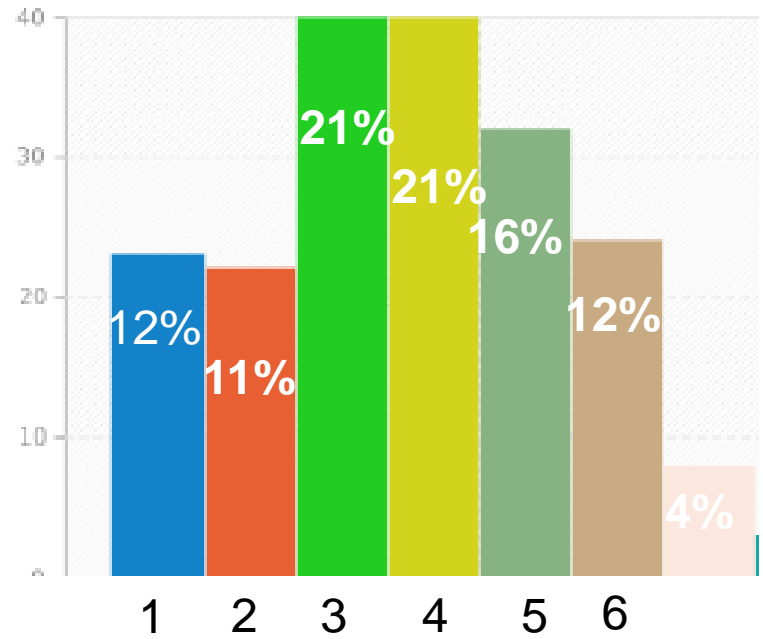

Jeroen BOSCH
ZIEKENHUIS

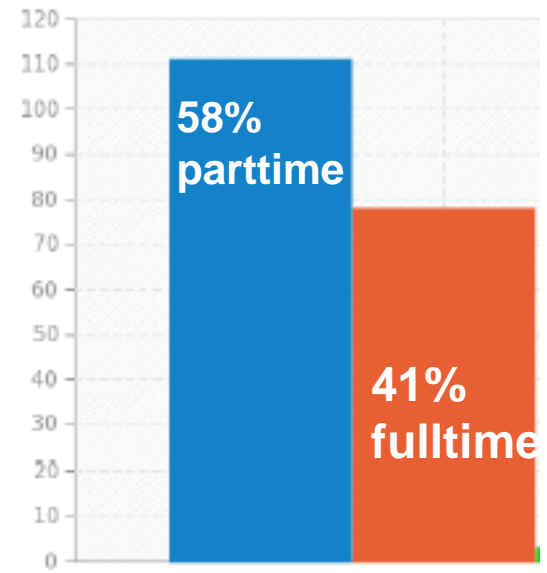
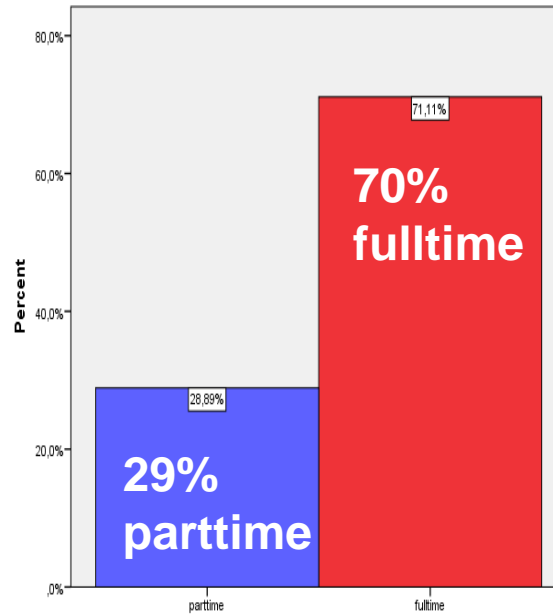
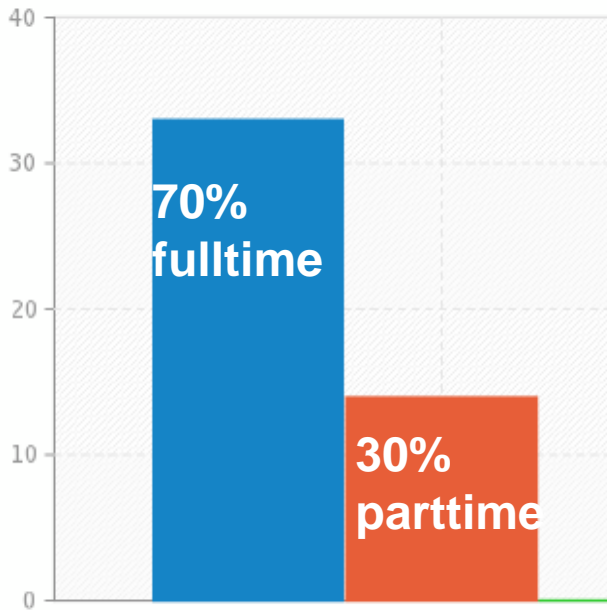
74% jaar 1,2,3

Radboudumc

49% jaar 4,5,6

Parttime - Fulltime

Thema's enquête

1. Werkdruk opgesplitst naar overdag en dienst
2. Burnout klachten: oorzaken -
oplossingsrichtingen – communicatie
3. Balans werk prive
4. Regie AIOS
5. Trots en bevologenheid

Seksuele intimidatie
CAO – arbeidstijden
Overdracht
Opleidingsklimaat

Hoeveel overuren maak je gemiddeld per week?

AIOS

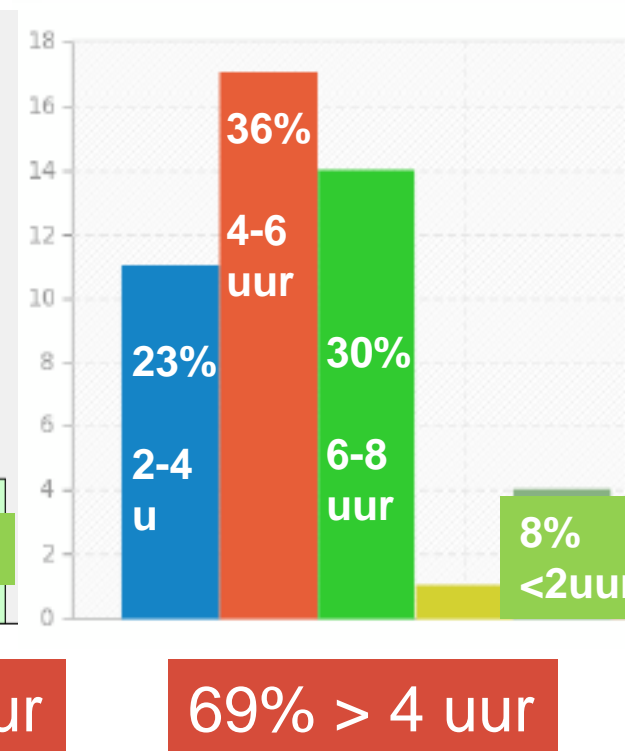
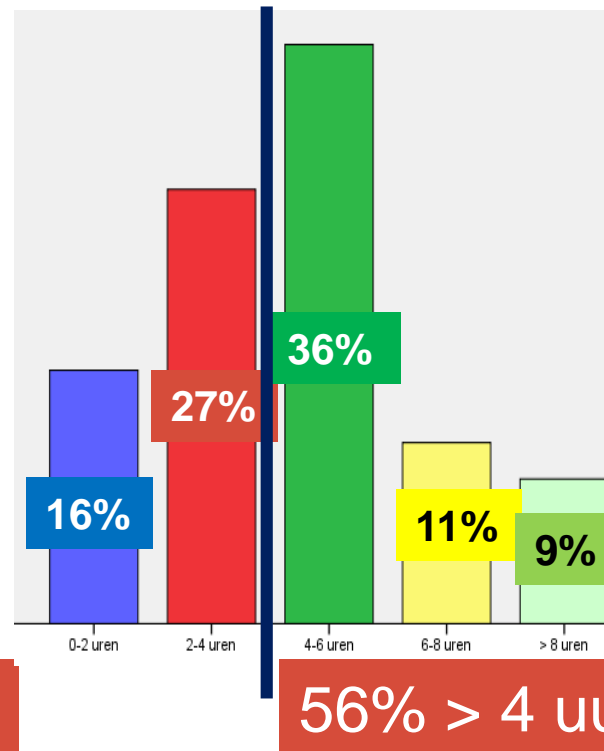
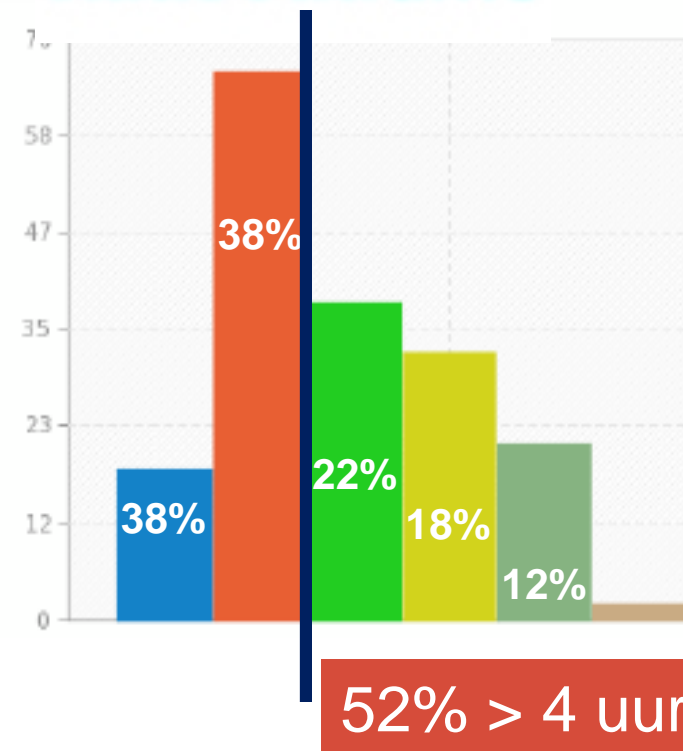
- Minder dan 2 uur (18)
- 2 tot 4 uur (66)
- 4 tot 6 uur (38)
- 6 tot 8 uur (32)
- Meer dan 8 uur (21)
- n.v.t. (2)

Jeroen BOSCH
ZIEKENHUIS

Radboudumc

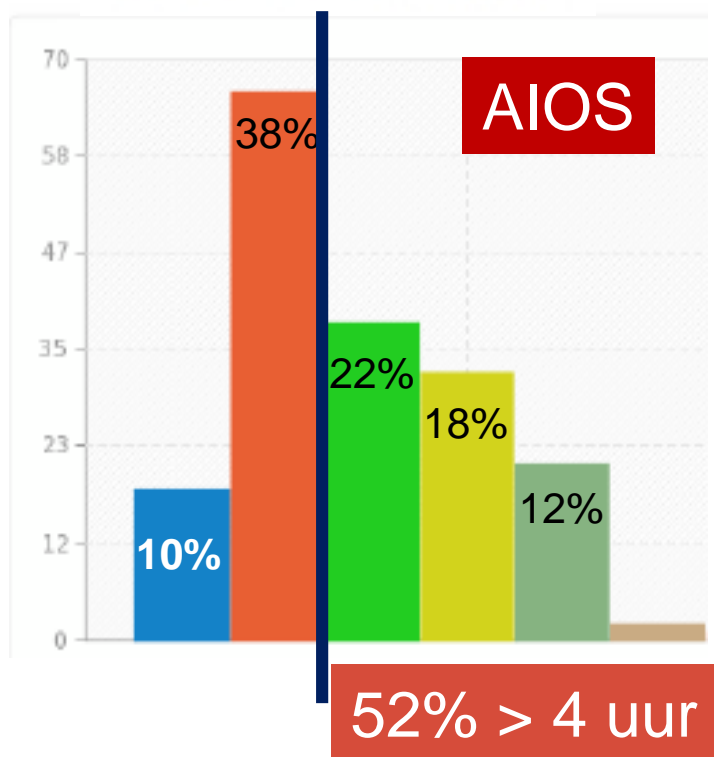

Hoeveel overuren maken aios gemiddeld per week?

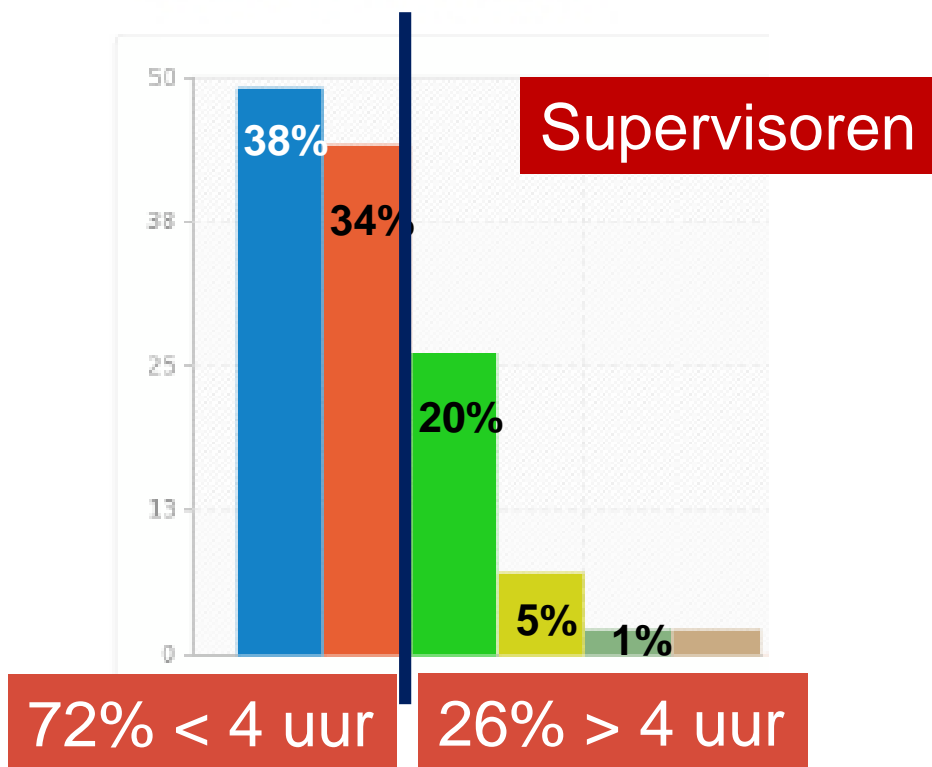
- Minder dan 2 uur (18)
- 2 tot 4 uur (66)
- 4 tot 6 uur (38)
- 6 tot 8 uur (32)
- Meer dan 8 uur (21)
- n.v.t. (2)

- Minder dan 2 uur (49)
- 2 tot 4 uur (44)
- 4 tot 6 uur (26)
- 6 tot 8 uur (7)
- Meer dan 8 uur (2)
- n.v.t. (2)

Radboudumc

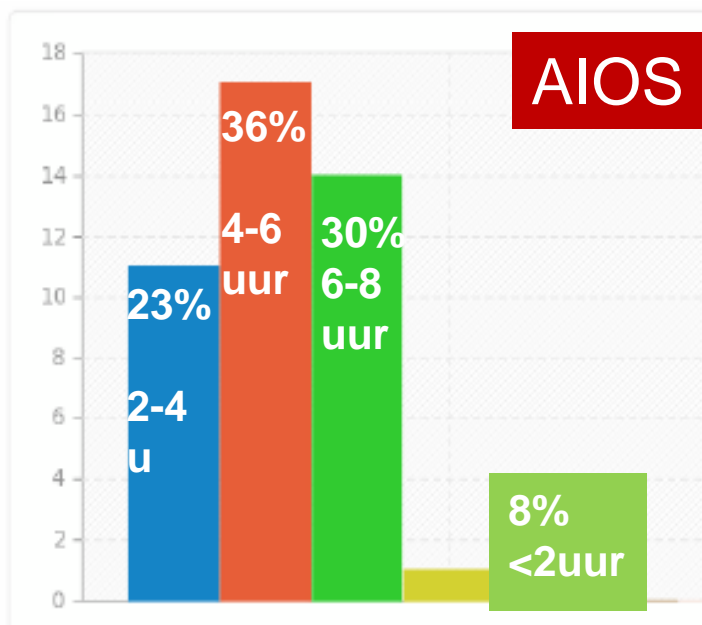

Radboudumc

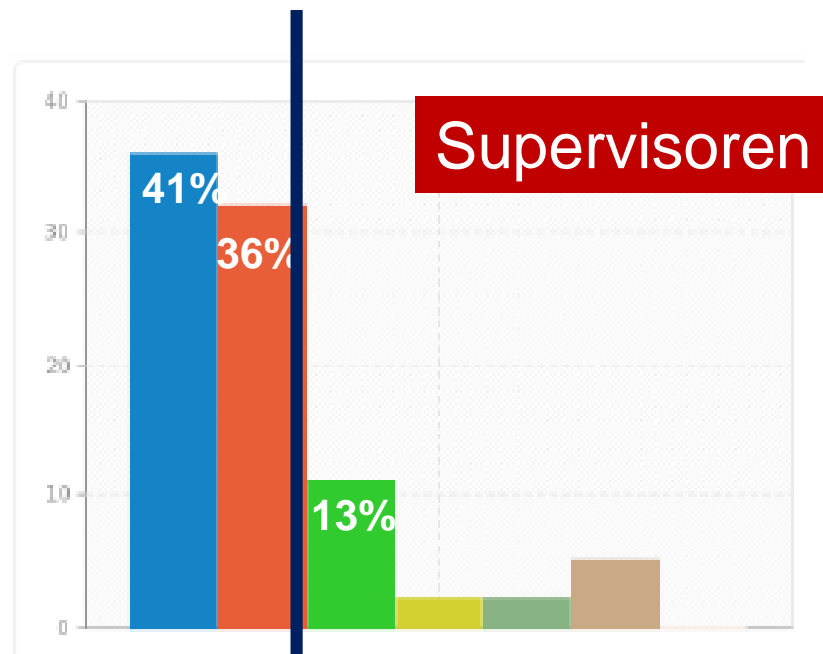
Hoeveel overuren maken aios gemiddeld per week?

69% > 4 uur

- Minder dan 2 uur (49)
- 2 tot 4 uur (44)
- 4 tot 6 uur (26)
- 6 tot 8 uur (7)
- Meer dan 8 uur (2)
- n.v.t. (2)

77% < 4 uur

21% > 4 uur

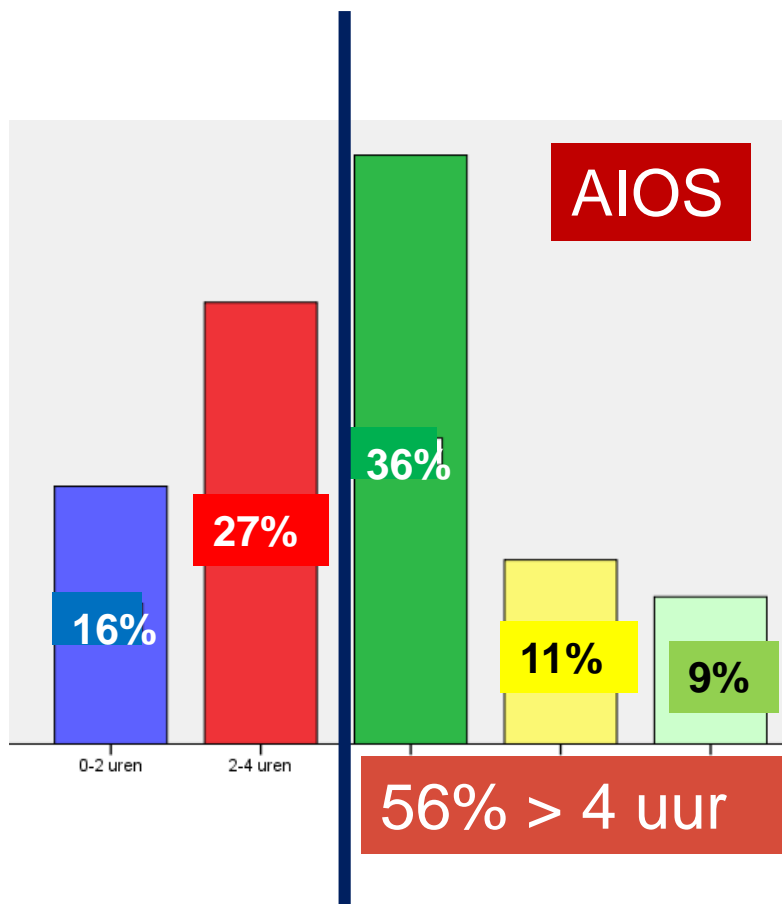
Hoeveel overuren maken aios gemiddeld per week?

- Minder dan 2 uur (49)
- 2 tot 4 uur (44)
- 4 tot 6 uur (26)
- 6 tot 8 uur (7)
- Meer dan 8 uur (2)
- n.v.t. (2)

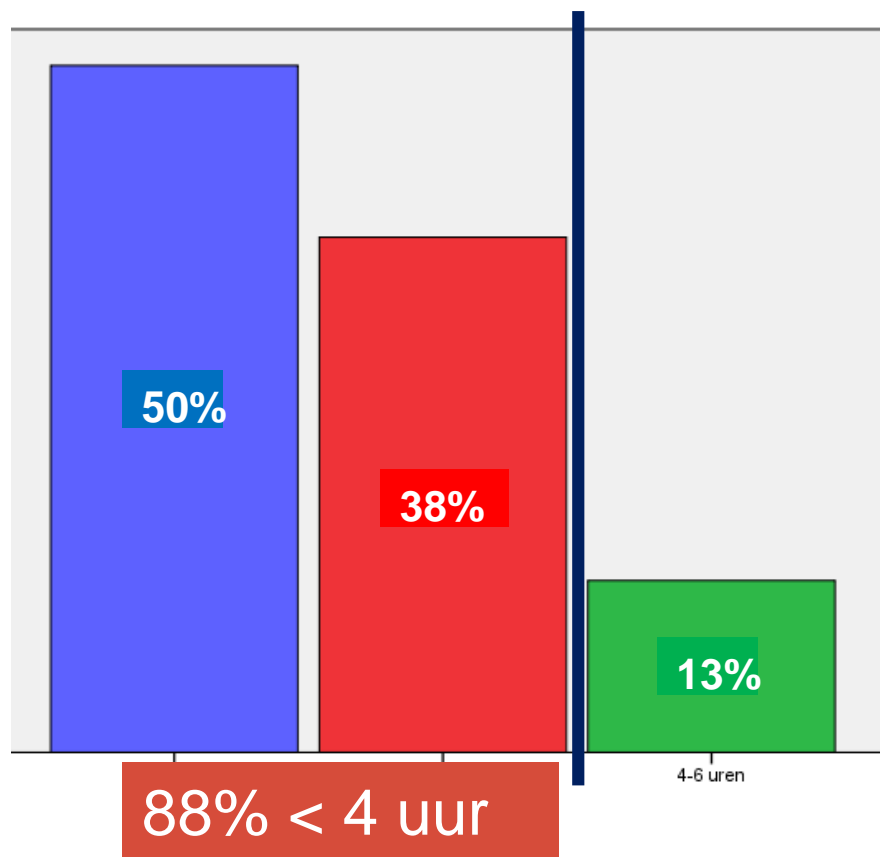

Jeroen BOSCH
ZIEKENHUIS

AIOS

Supervisoren

Hoeveel overuren maken aios gemiddeld per week?

AIOS

52% - 69% aios maken $>$ 4 overuren per week

SUPERVISOREN

72% - 88% aios maken $<$ 4 overuren per week

“Supervisoren zien overwerk van aios niet”

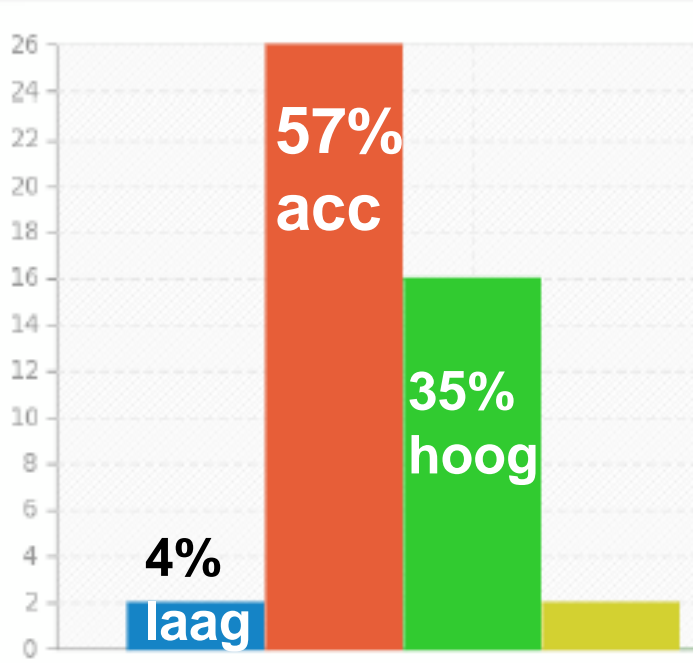
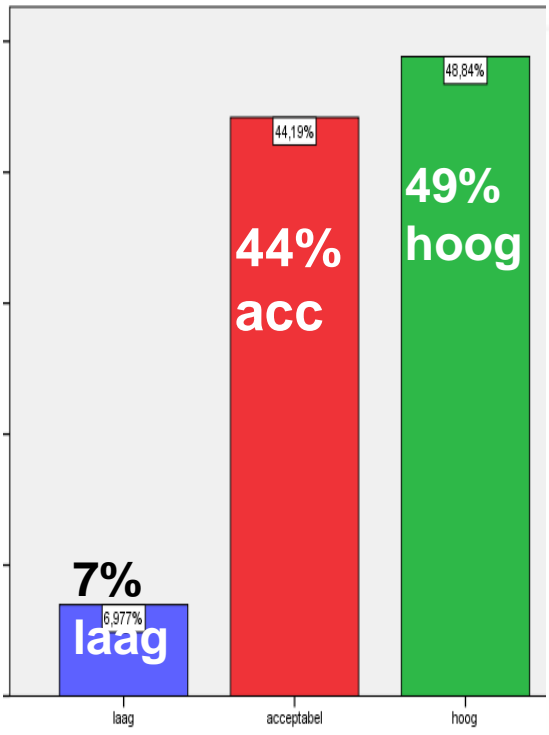
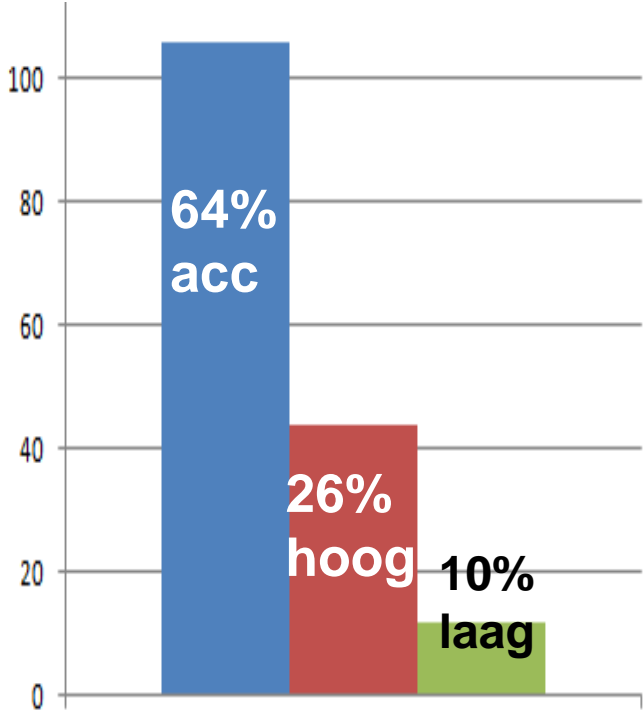
Werkdruk van de aios in de dienst

- Laag (2)
- Acceptabel (26)
- Hoog (16)
- N.v.t. (2)
- Niet van toepassing (0)

AIOS

Radboudumc

Werkdruk van de aios in de dienst

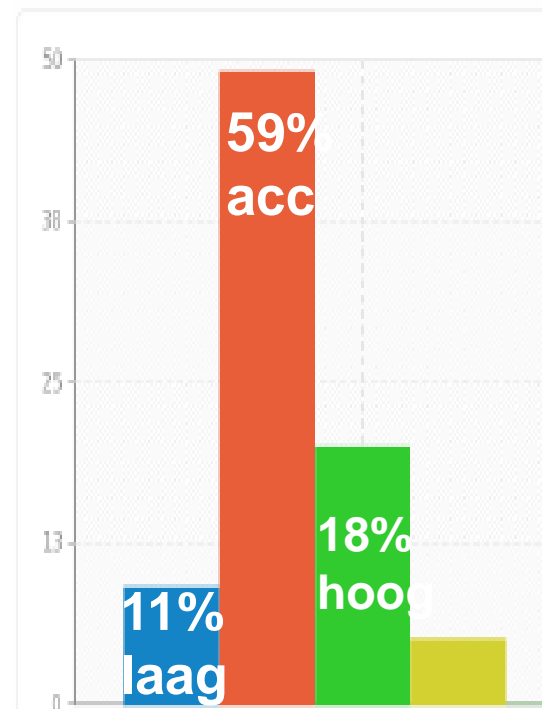
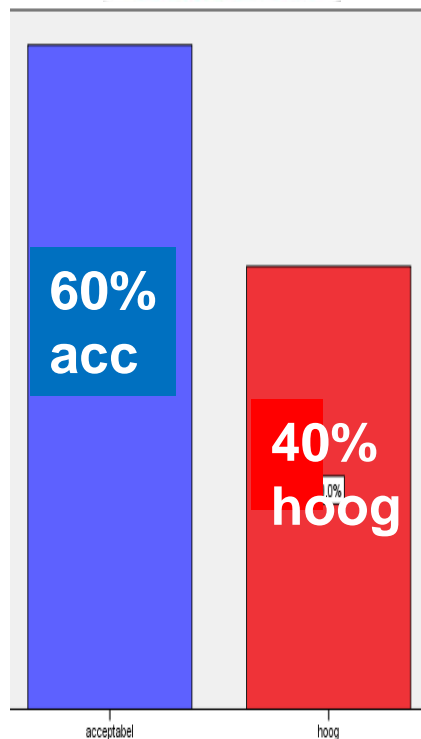
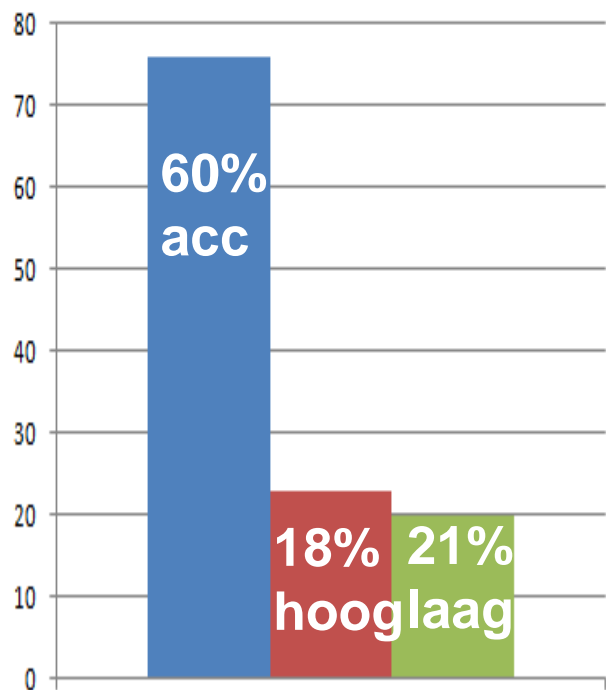
Supervisoren

- Laag (9)
- Acceptabel (49)
- Hoog (20)
- N.v.t. (5)
- Niet van toepassing (0)

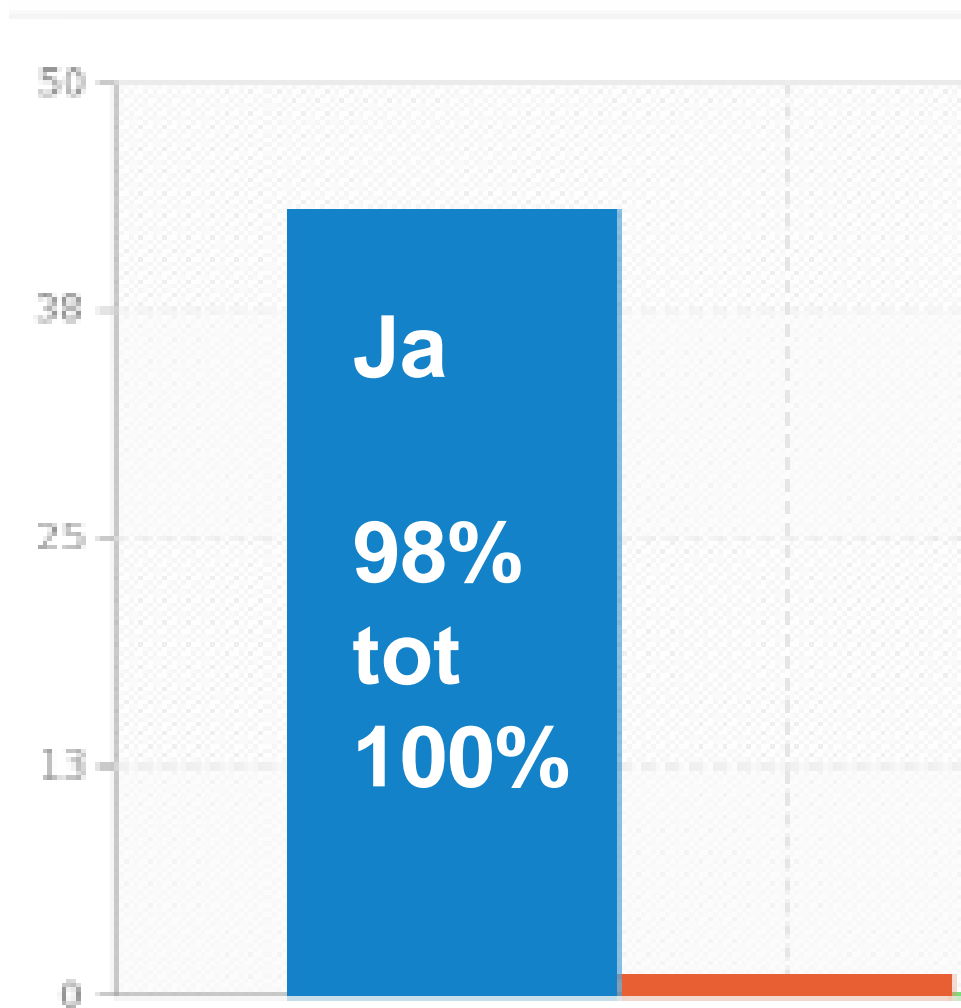
Radboudumc

Jeroen BOSCH
ZIEKENHUIS

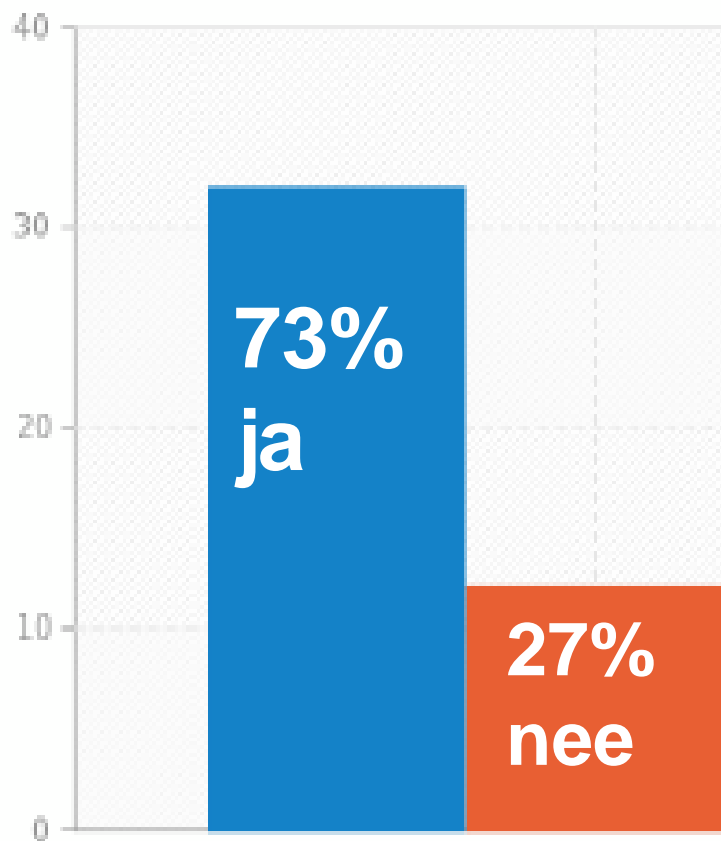
Wordt ervaren werkdruk in dienst expliciet besproken tussen aios onderling?

Wordt ervaren werkdruk in dienst expliciet besproken tussen AIOS en staf

Radboudumc

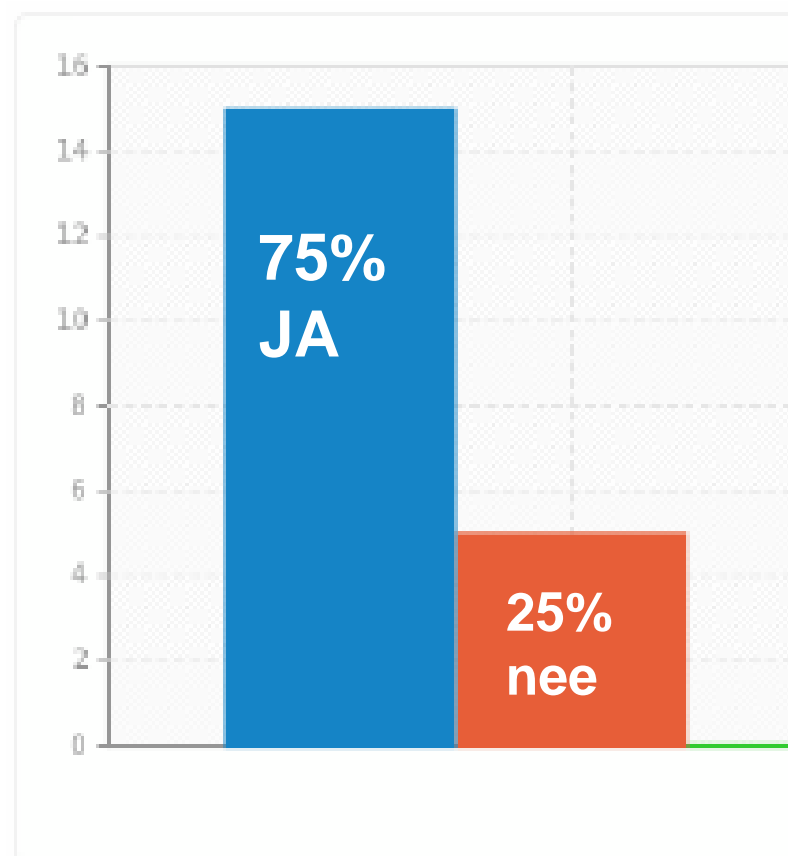
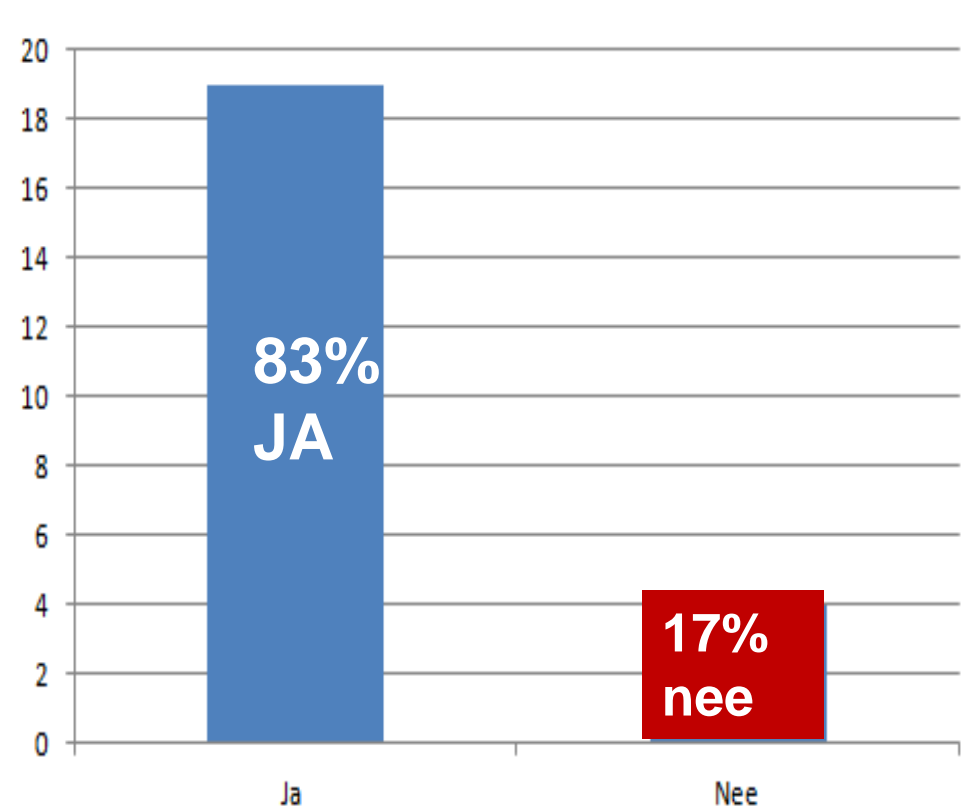
AIOS

Wordt ervaren werkdruk in dienst expliciet besproken tussen AIOS en staf

Radboudumc

Supervisoren

Welke factoren dragen bij aan de hoge werkdruk in dienst

Administratie

Logistiek

TELEFOON

Te veel dingen tegelijk

Te weinig personeel

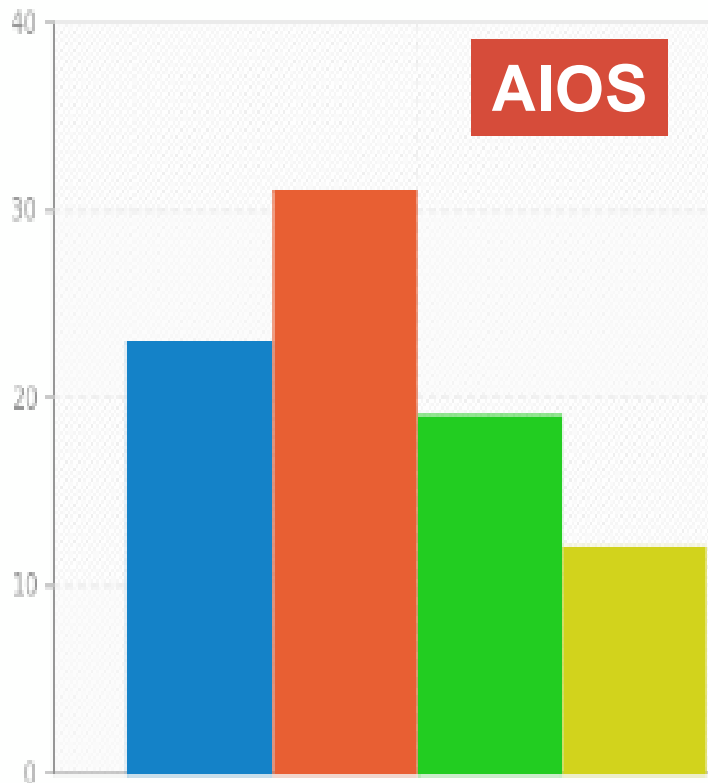
Hoge turnover, complexe patienten, tijdsdruk

N=44 aios en n=23 staf

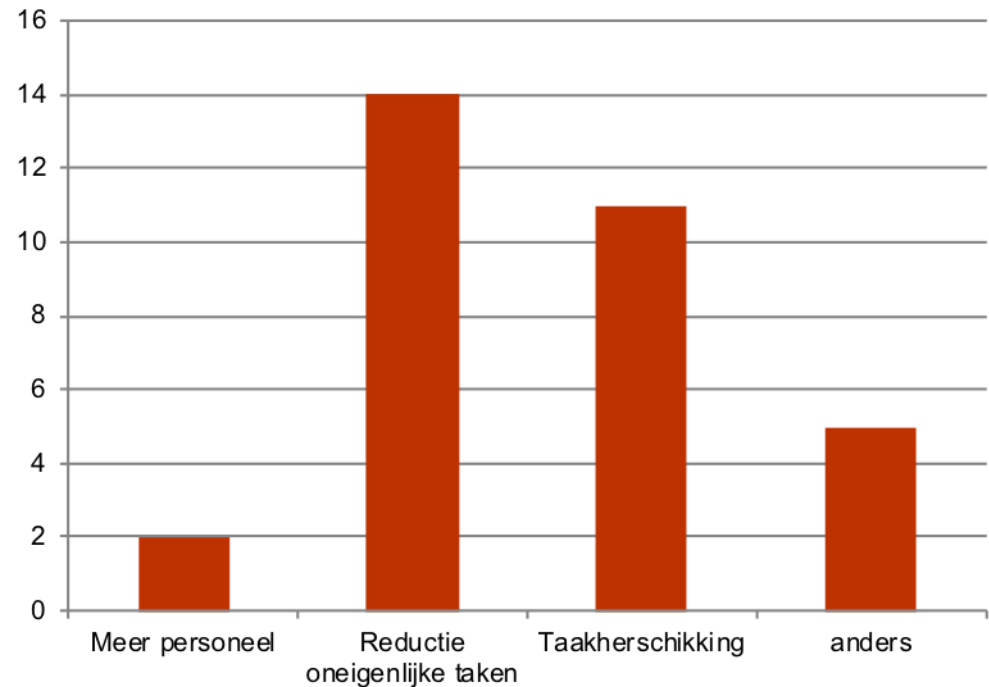
Welke oplossingen zie je voor hoge werkdruk in de dienst

- Meer personeel (23)
- Reductie oneigenlijke taken (31)
- Taakherschikking (19)
- Anders (12)

Radboudumc

SUPERVISOREN

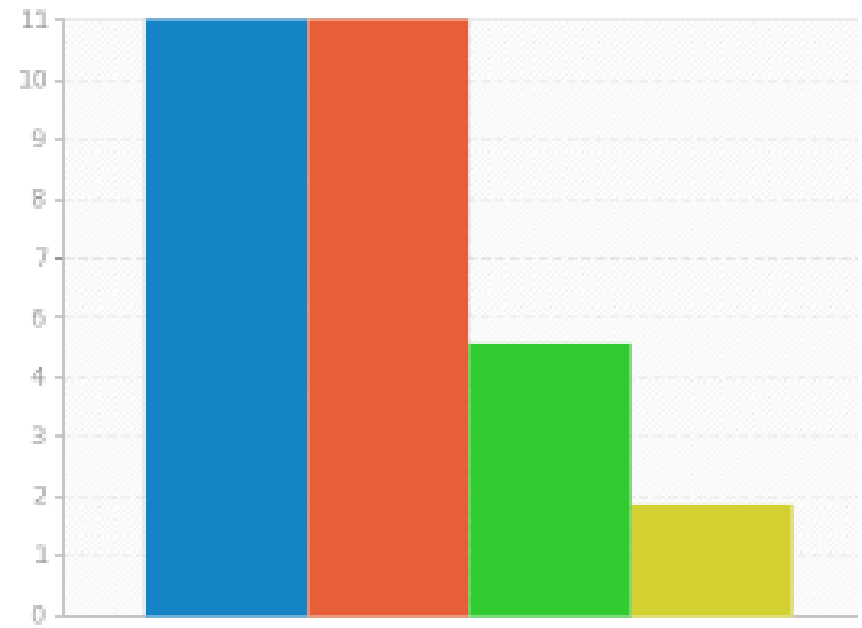
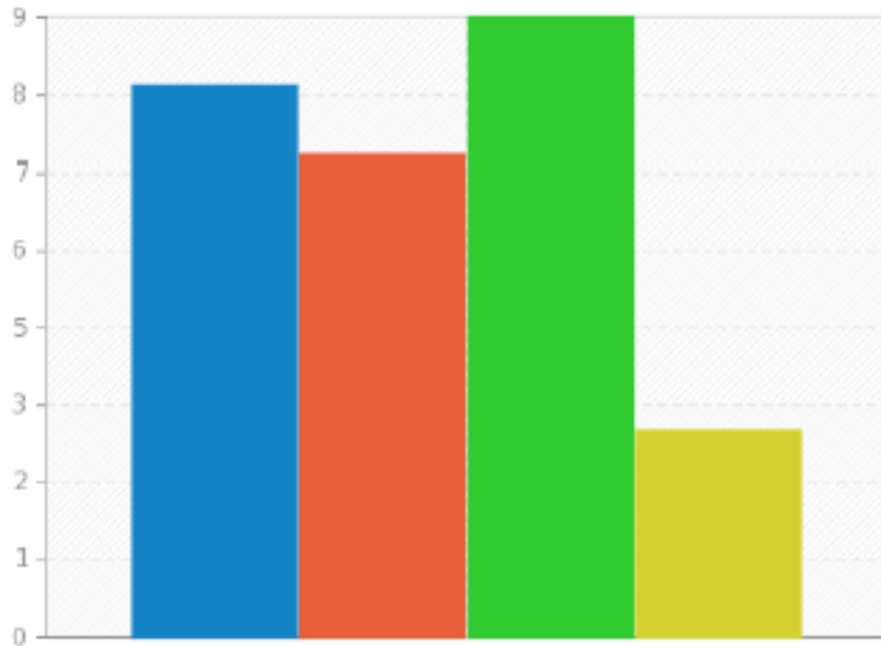
Welke oplossingen zie je voor hoge werkdruk in de dienst?

- Meer personeel (11)
- Reductie oneigenlijke taken (11)
- Taakherschikking (5)
- Anders (2)

AIOS

Supervisoren

Welke oplossingen zie je voor hoge werkdruk in de dienst?

AIOS + supervisors

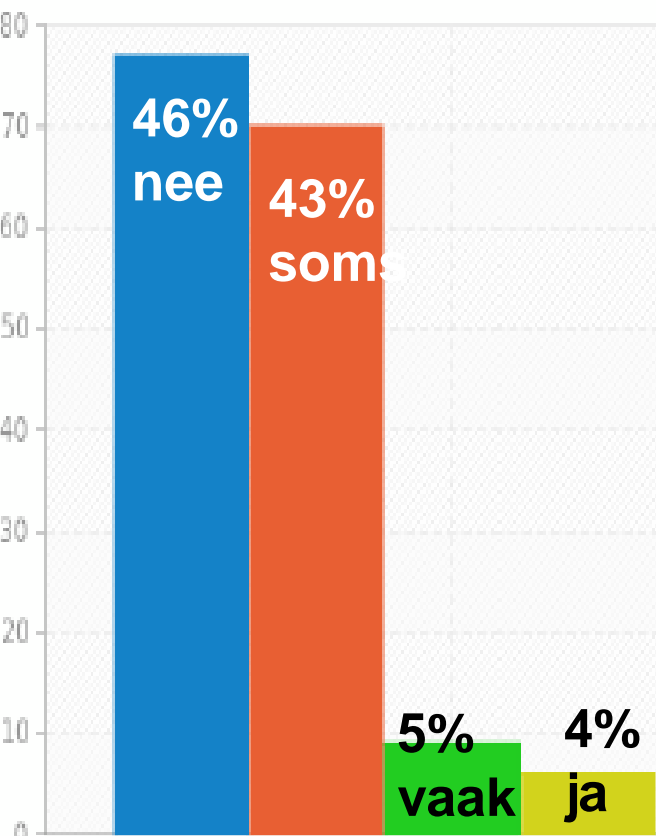
Oplossingen:

- verpleegkundigen 'opvoeden'
- studentassistenten
- meer personeel
- seinhygiene
- minder administratie

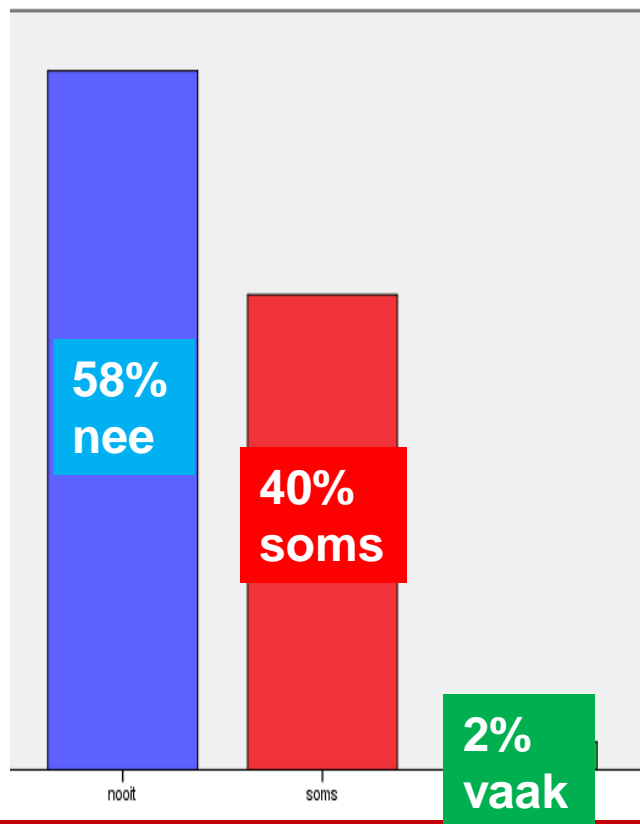
Ervaar je als aios zelf klachten van burnout

Radboudumc

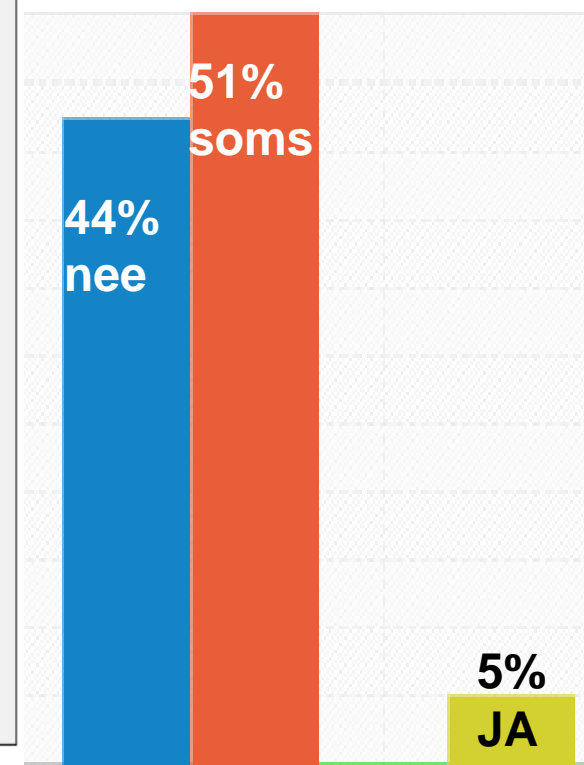
AIOS n=162

AIOS n=45

AIOS n=43

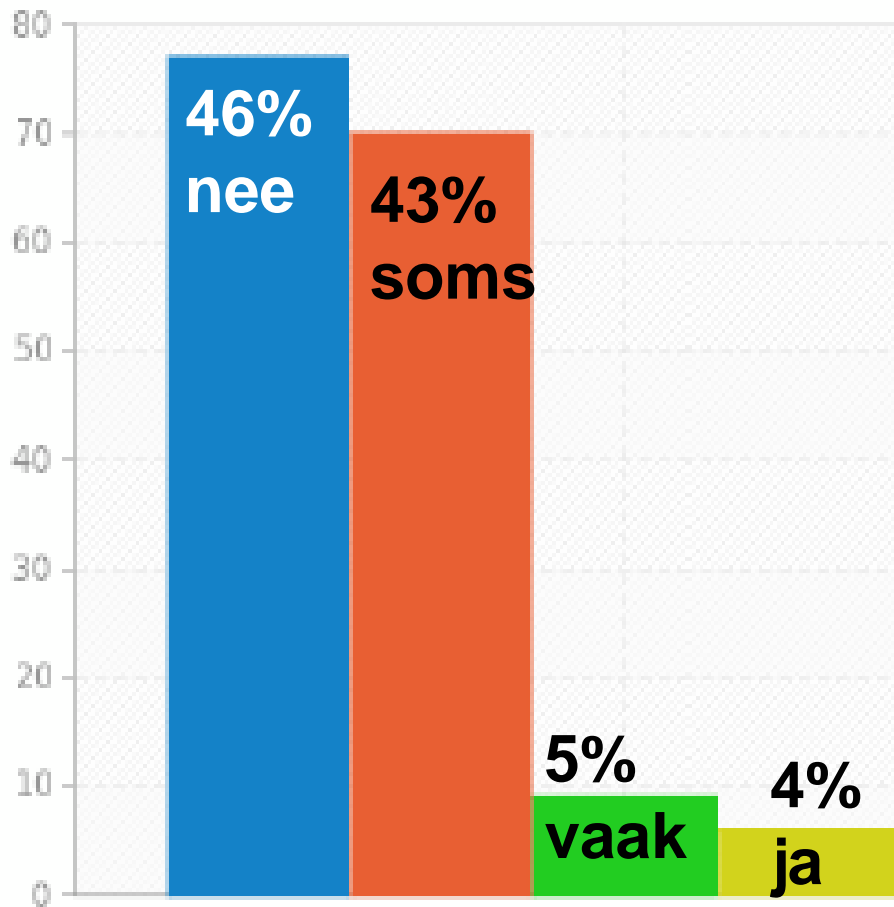

Ervaart de aios (zelf) klachten van burnout

Radboudumc

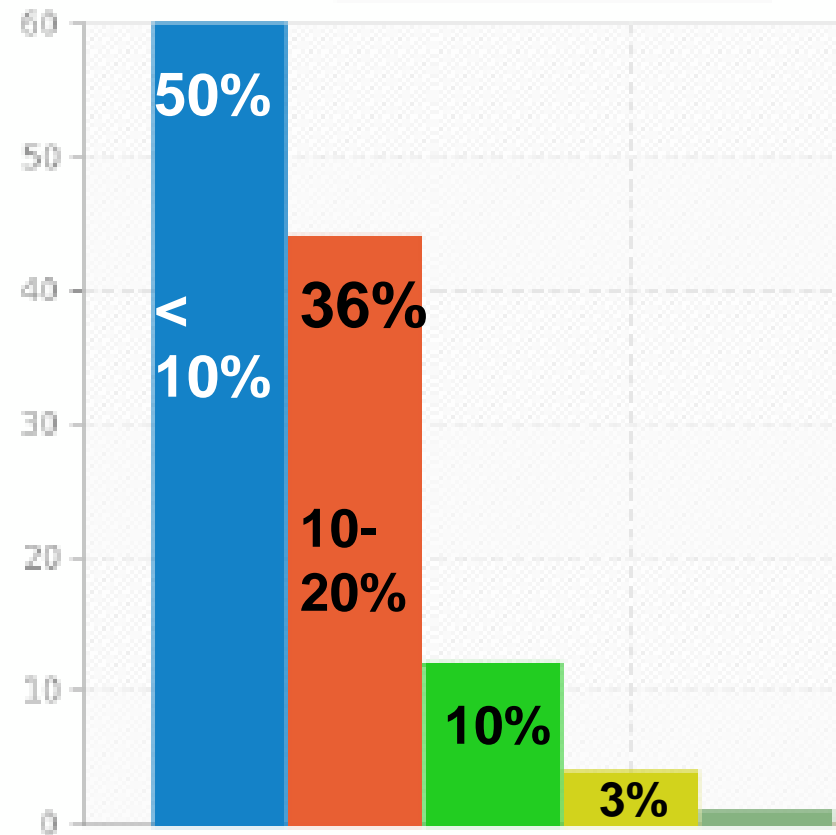
AIOS n= 162

- Nee (77)
- Soms (70)
- Vaak (9)
- Ja (6)

Supervisoren n=121

- Minder dan 10% (60)
- 10 tot 20% (44)
- 20 tot 30% (12)
- 30 tot 40% (4)
- 40 tot 50% (1)

Ervaart de aios (zelf) klachten van burnout

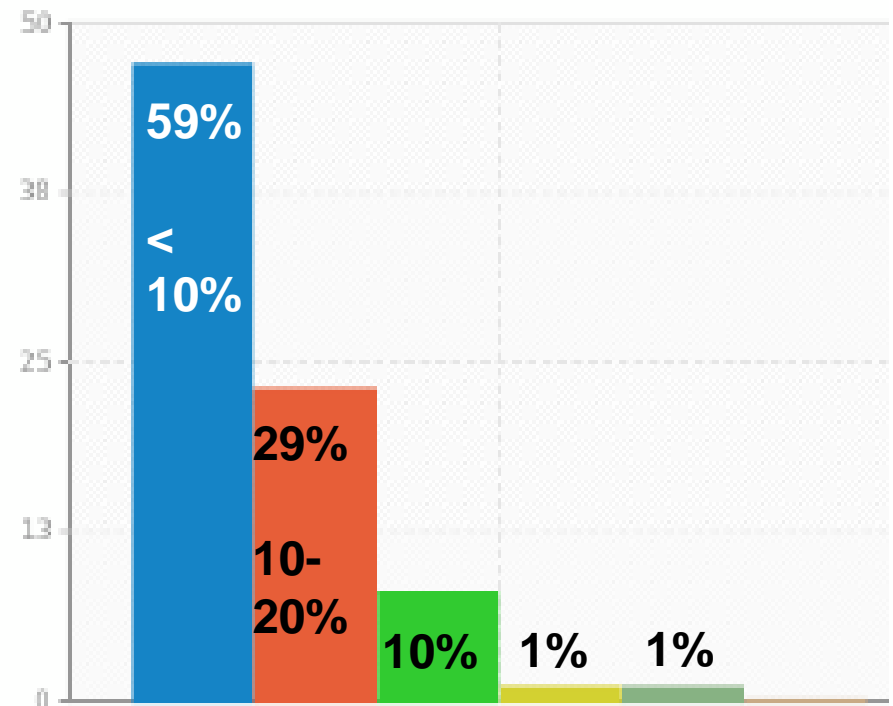
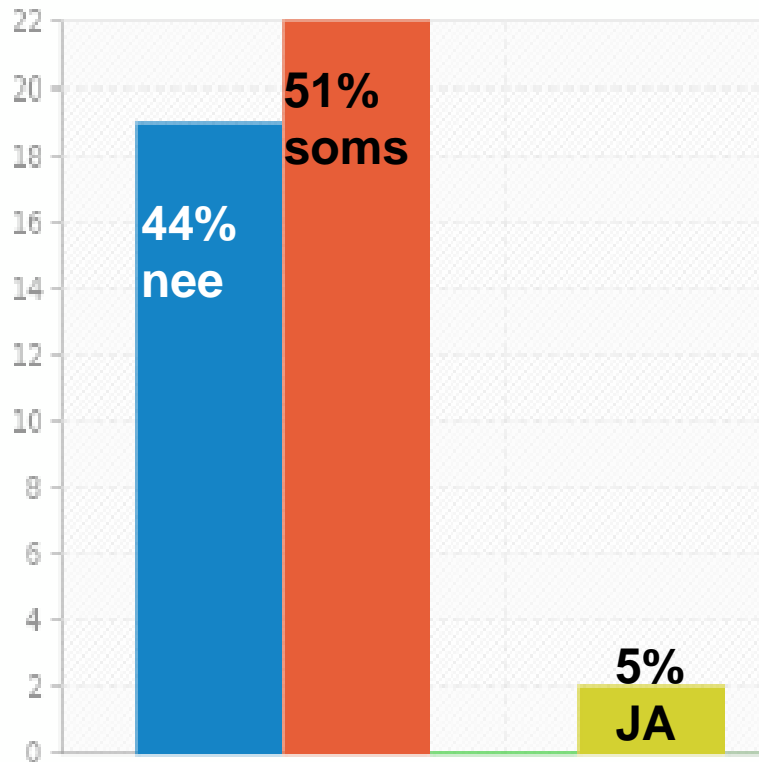
- Nee (19)
- Soms (22)
- Vaak (0)
- Ja (2)

- Minder dan 10% (47)
- 10 tot 20% (23)
- 20 tot 30% (8)
- 30 tot 40% (1)
- 40 tot 50% (1)

AIOS n=43

Supervisoren n=101

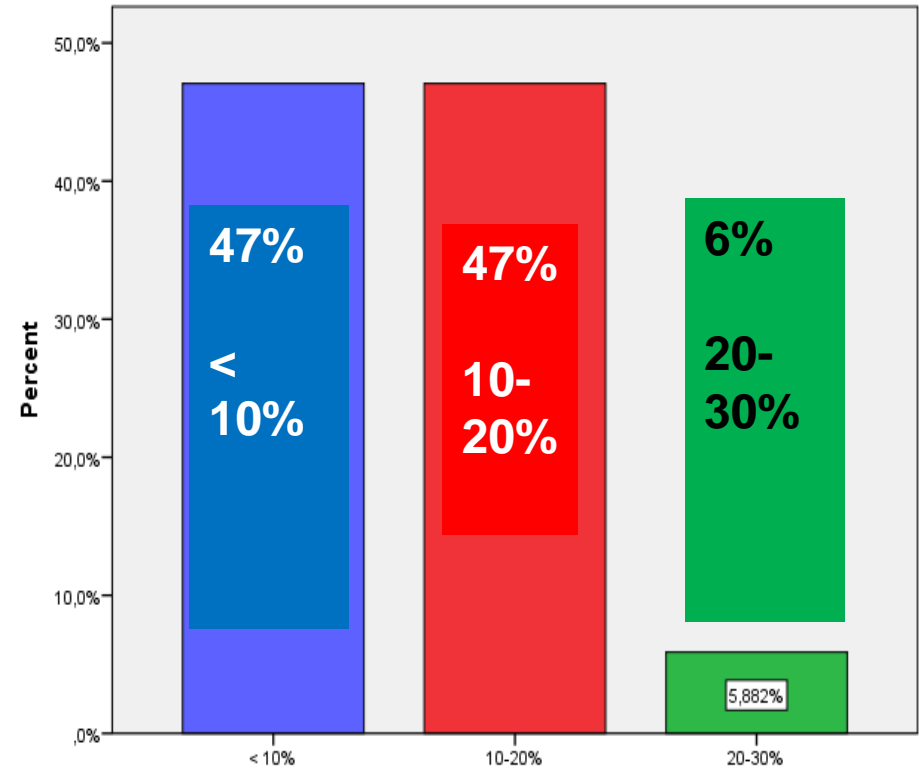
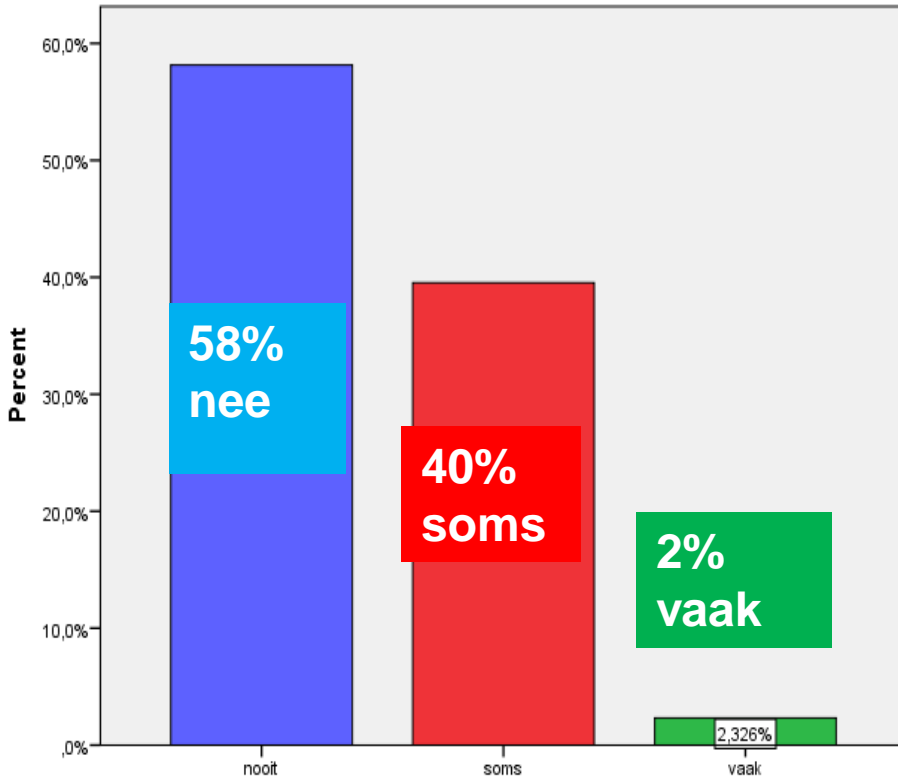

Ervaart de aios (zelf) klachten van burnout

AIOS n=45

Staf & opleiders n=18

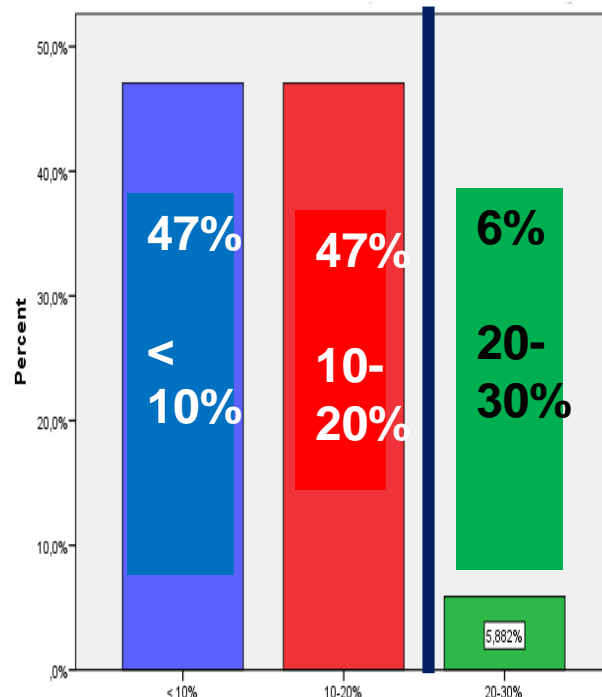
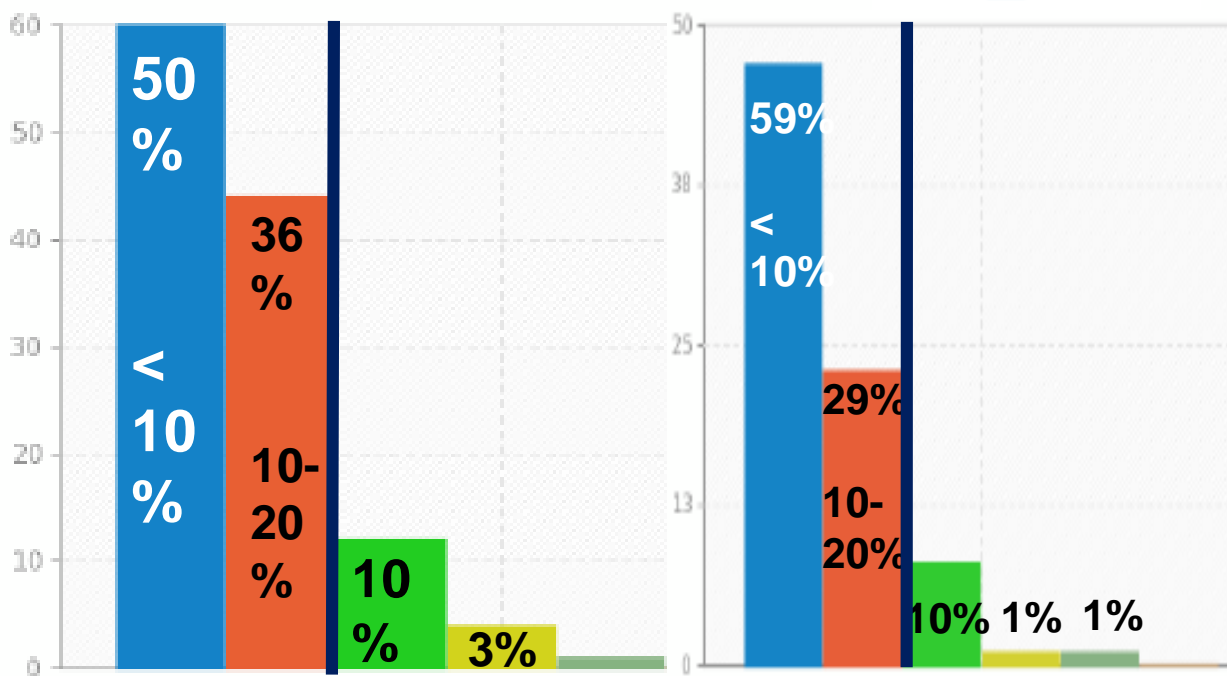

Ervaart uw aios klachten van burnout?

Supervisoren

- Minder dan 10% (60)
- 10 tot 20% (44)
- 20 tot 30% (12)
- 30 tot 40% (4)
- 40 tot 50% (1)

Radboudumc

> 80% van staf denkt dat < 20% van de aios burnout klachten hebben

Ervaart aios klachten van burnout?

AIOS

50% van aios ervaren soms burnout klachten

Supervisoren

> 80% van staf denkt dat < 20% van de aios burnout klachten hebben

Klachten van burnout onder aios zijn niet altijd zichtbaar voor de supervisoren

Wat zijn jouw klachten? N=85

1 vermoeidheid

2. niet helemaal betrouwbaar; recent depressie doorgemaakt

3. Emotioneel uitgeput, na (drukke) werkdag leeg, standaard

na werkdag

4. gevoel

voelen

5. Vermoeidheid

uitvalle

6. geagiteerd

7. Geen idee

8. vermoeidheid

zelfbeeld

9. Vermoeidheid

gedachte

10. moe, energie

11. moe na werk,

12. moeheid,

13. Moeheid.

volgens mij vooral van slaaptekort en niet door werk.

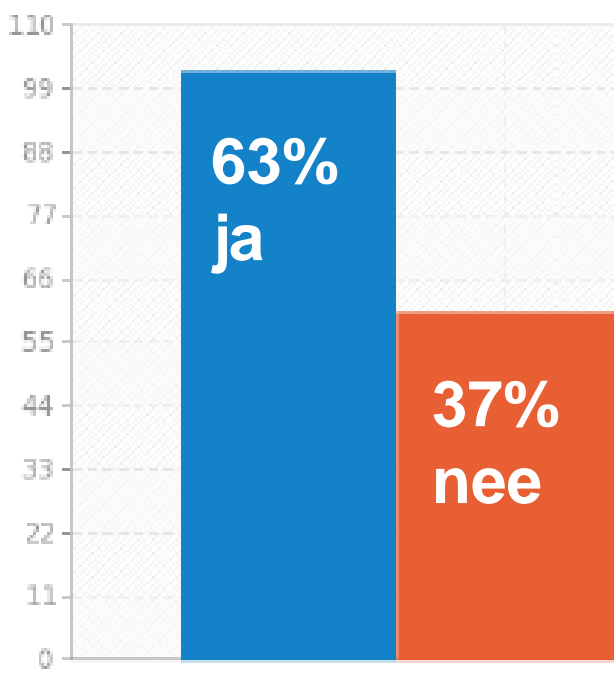
Vraag AIOS : bij hoeveel aios binnen
jouw specialisme is er sprake van
burn-out klachten?

N= 161 respondenten:

- n=74 : geen idee, ?, weinig, weet ik
niet

Wordt het onderwerp burnout besproken onder aios onderling?

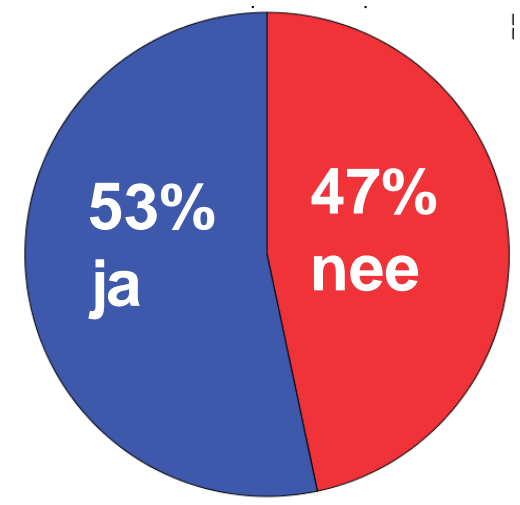
Radboudumc

CWZ

Jeroen BOSCH
ZIEKENHUIS

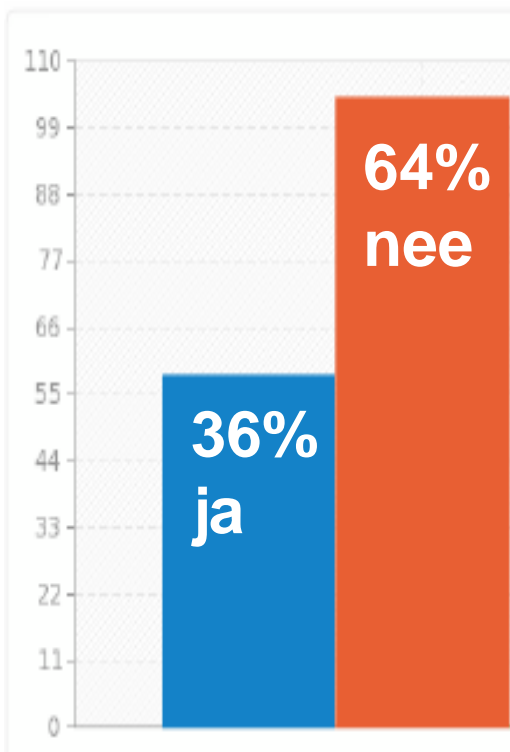
AIOS n= 162

AIOS n= 43

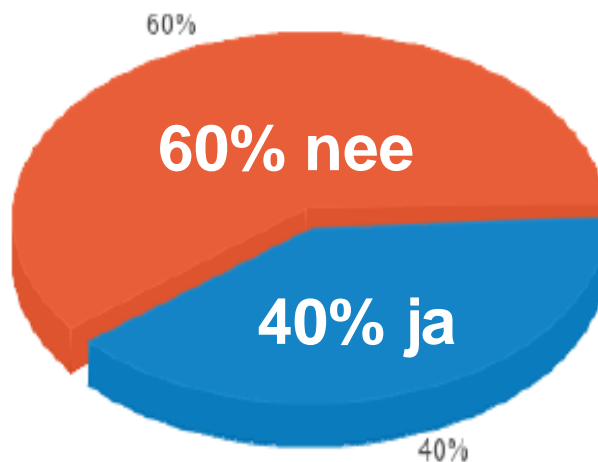
AIOS n=45

Wordt 'burnout' besproken tussen aios en staf ?

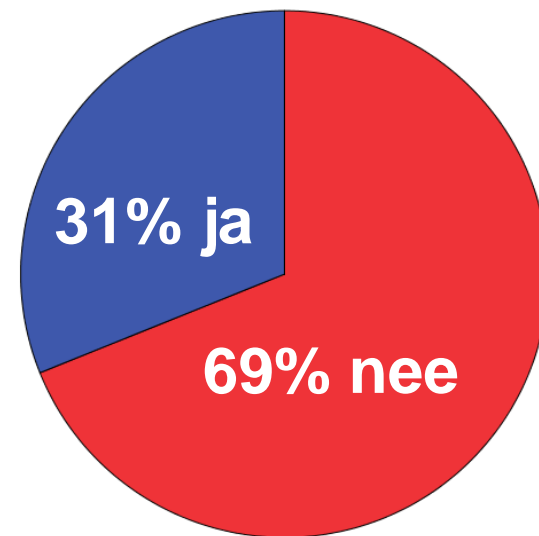
Radboudumc

AIOS n= 162

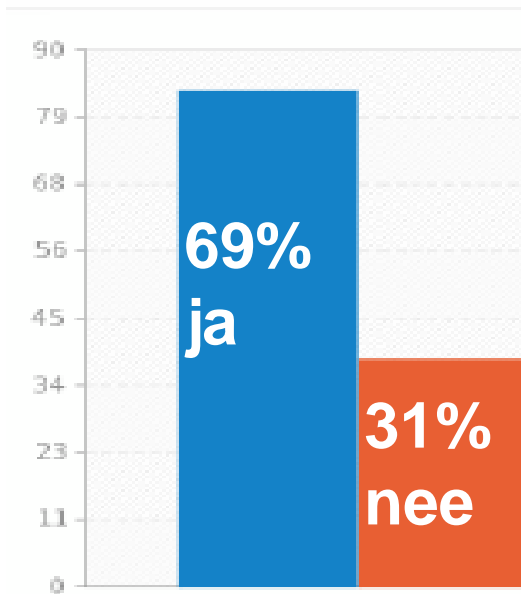
AIOS n= 43

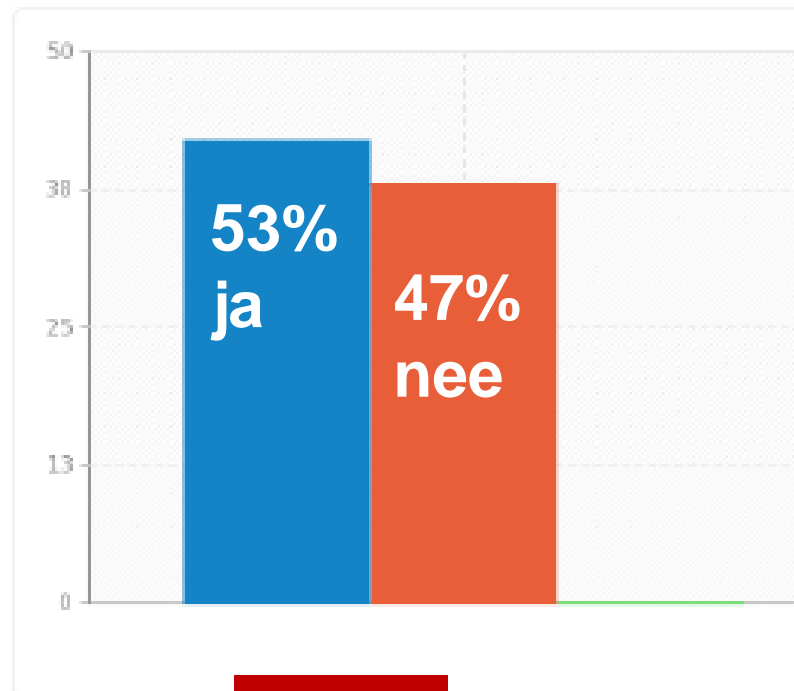
AIOS n= 45

Wordt 'burnout' besproken tussen aios en staf? Supervisoren

Radboudumc

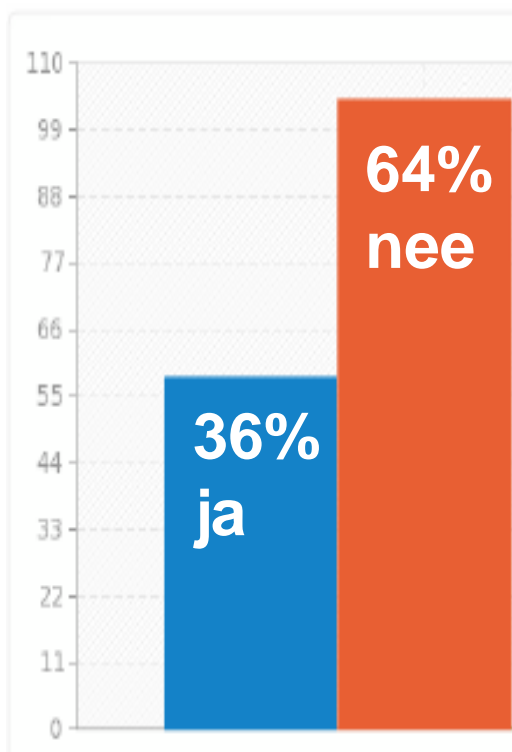
n=121

n=80

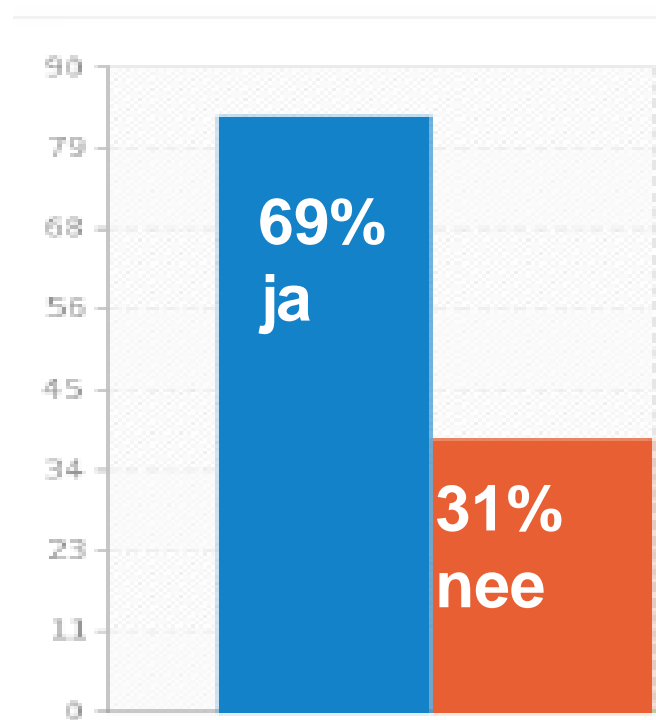
Wordt 'burnout' besproken tussen aios en staf ?

Radboudumc

AIOS n= 162

Radboudumc

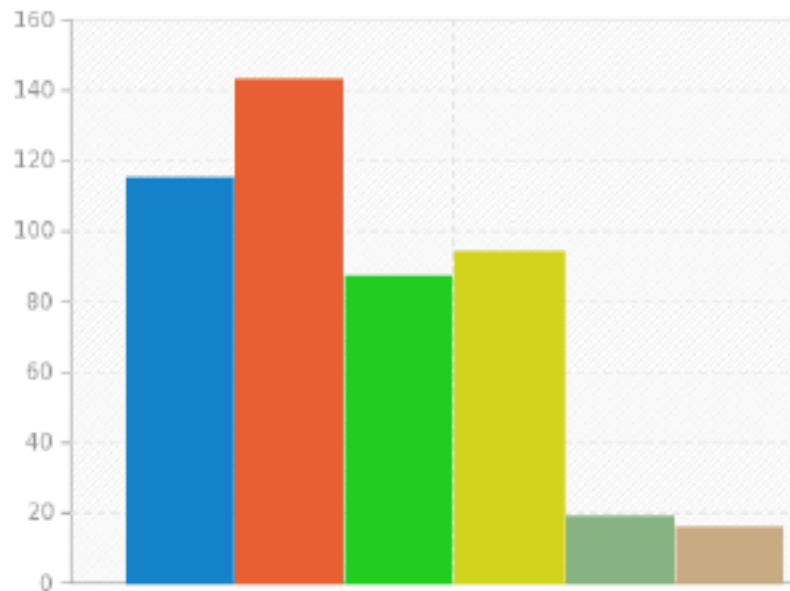
Supervisoren n= 121

Wat zijn de belangrijkste redenen voor uitval?

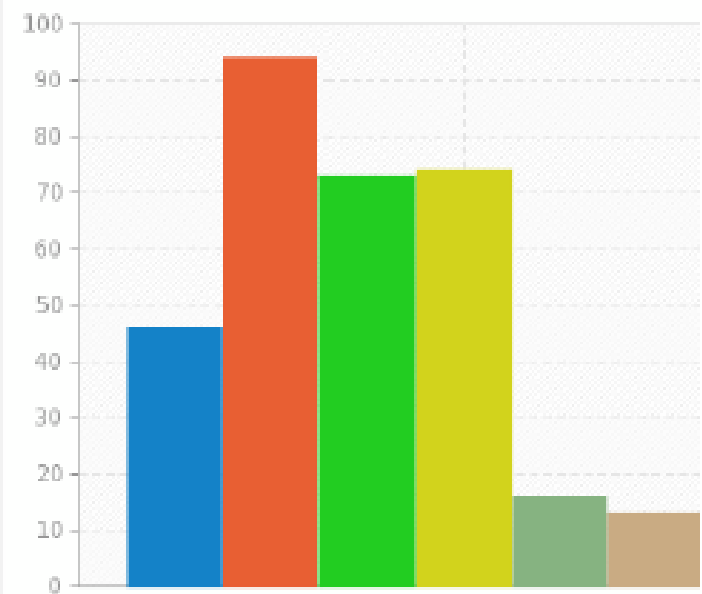
AIOS n= 162

Radboudumc

Supervisors n=121

- Hoge werkdruk (115)
- Balans werk-privé (143)
- Persoonlijkheid (87)
- Life events, zoals zwangerschap, familiegebeurtenissen, etc. (94)
- Maatschappelijke druk (19)
- Anders (16)

- Hoge werkdruk (46)
- Balans werk-privé (94)
- Persoonlijkheid (73)
- Life events, zoals zwangerschap, familiegebeurtenissen, etc. (74)
- Maatschappelijke druk (16)
- Anders (13)

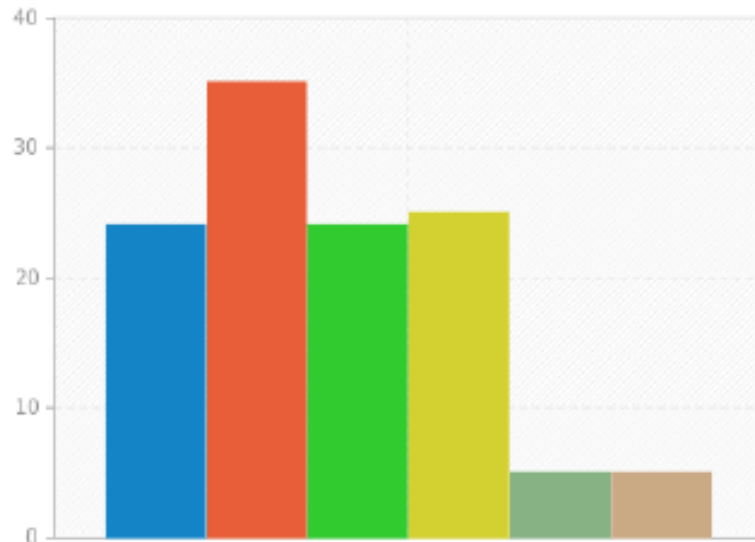

Wat zijn de belangrijkste redenen voor uitval?

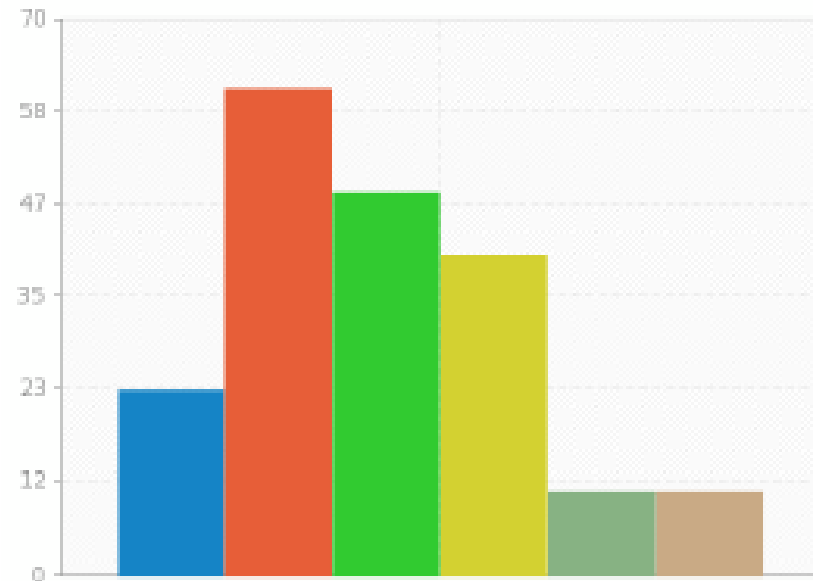
AIOS n= 48

Supervisors n=101

- Hoge werkdruk (24)
- Balans werk-privé (35)
- Persoonlijkheid (24)
- Life events, zoals zwangerschap, familiegebeurtenissen, etc. (25)
- Maatschappelijke druk (5)
- Anders (5)

- Hoge werkdruk (23)
- Balans werk-privé (61)
- Persoonlijkheid (48)
- Life events, zoals zwangerschap, familiegebeurtenissen, etc. (40)
- Maatschappelijke druk (10)
- Anders (10)

Wat zijn de belangrijkste redenen voor uitval?

Open vraag

AIOS

- De druk om te presteren die we elkaar als dokters opleggen
- Weinig autonomie in het indelen van je werklust over de dag of de week
- De desinteresse in elkaars persoonlijke wereld
- Vele ballen hoog houden
- Werk cultuur...
- Hoge eisen door organisatie en jezelf, perfectionism
- Generatiekloof
- Arbeidsethos
- Werk is nooit af....

Supervisor

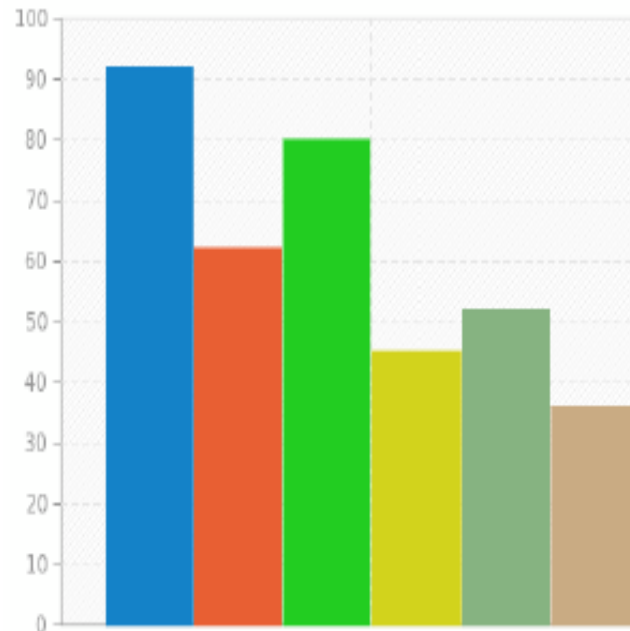
- Zinloze administratie (heel vaak)
- Gezondheid / ziekte
- Geestdodend werk met computer
- Combinatie

Wat is er nodig om burnoutklachten te voorkomen cq te beperken?

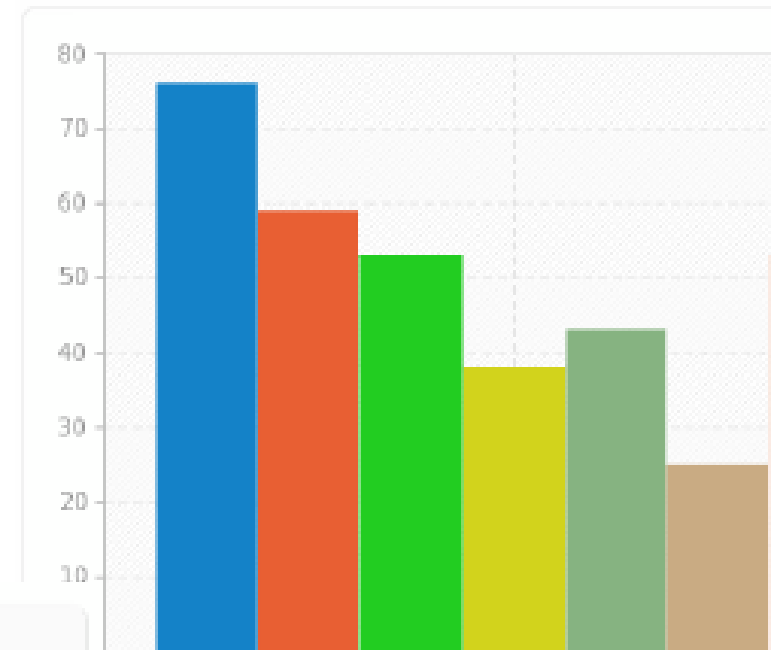
AIOS n= 162

Radboudumc

Supervisoren n=121

- Coaching (92)
- Intervisie (62)
- Meer aandacht van opleidingsgroep voor burnoutklachten (80)
- Meer tools en/of hulp om burnout te herkennen (45)
- Meer tools en/of hulp om burnout te bespreken (52)
- Anders (36)

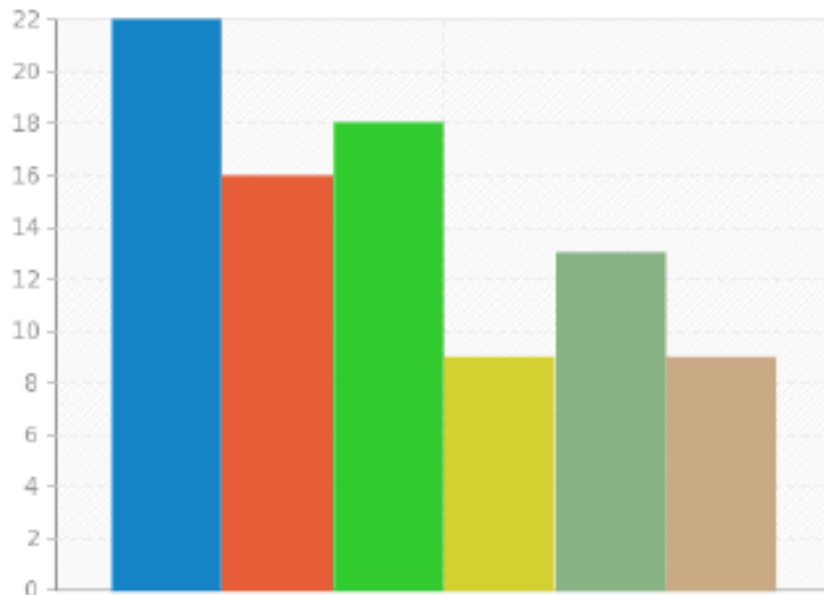

Wat is er nodig om burnoutklachten te voorkomen cq te beperken?

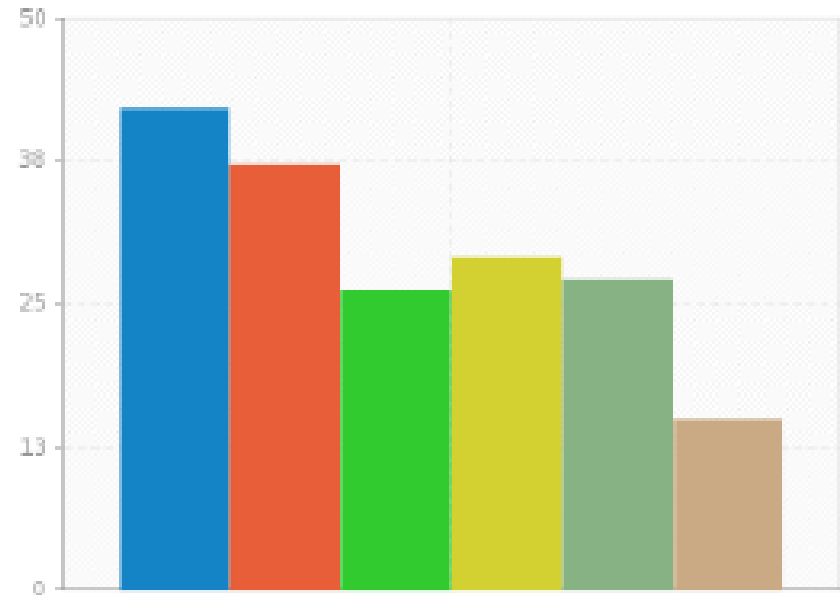
AIOS n=48

supervisors n=101

- Coaching (22)
- Intervisie (16)
- Meer aandacht van opleidingsgroep voor burnoutklachten (18)
- Meer tools en/of hulp om burnout te herkennen (9)
- Meer tools en/of hulp om burnout te bespreken (13)
- Anders (9)

- Coaching (42)
- Intervisie (37)
- Meer aandacht van opleidingsgroep voor burnoutklachten (26)
- Meer tools en/of hulp om burnout te herkennen (29)
- Meer tools en/of hulp om burnout te bespreken (27)
- Anders (15)

Wat is er nodig om burnoutklachten te voorkomen cq te beperken? Open vraag

Anders, o.a.:

- Mentaliteitsverandering - aanpassing cultuur (vaker genoemd)
- Lagere werkdruk - Minder administratie
- Aandacht voor balans werk-privé
- Burn-out bespreekbaar maken - Dialoog
- Negatief stigma eraf halen
- Andere verwachtingen bij start opleiding

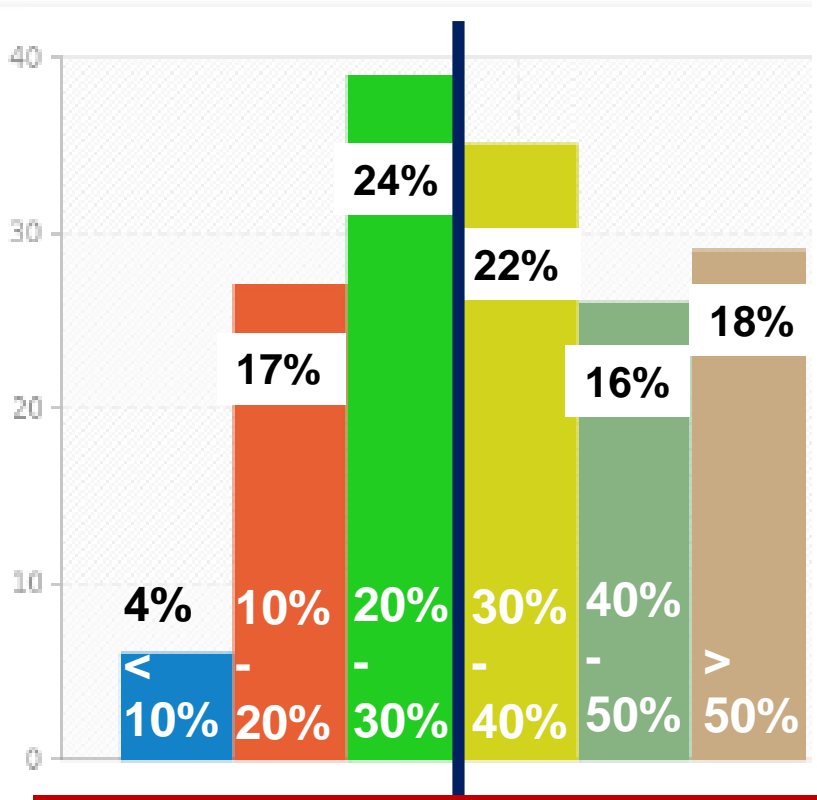
Bij hoeveel % van aios schat je dat er sprake is van een dysbalans werk-prive

Radboudumc

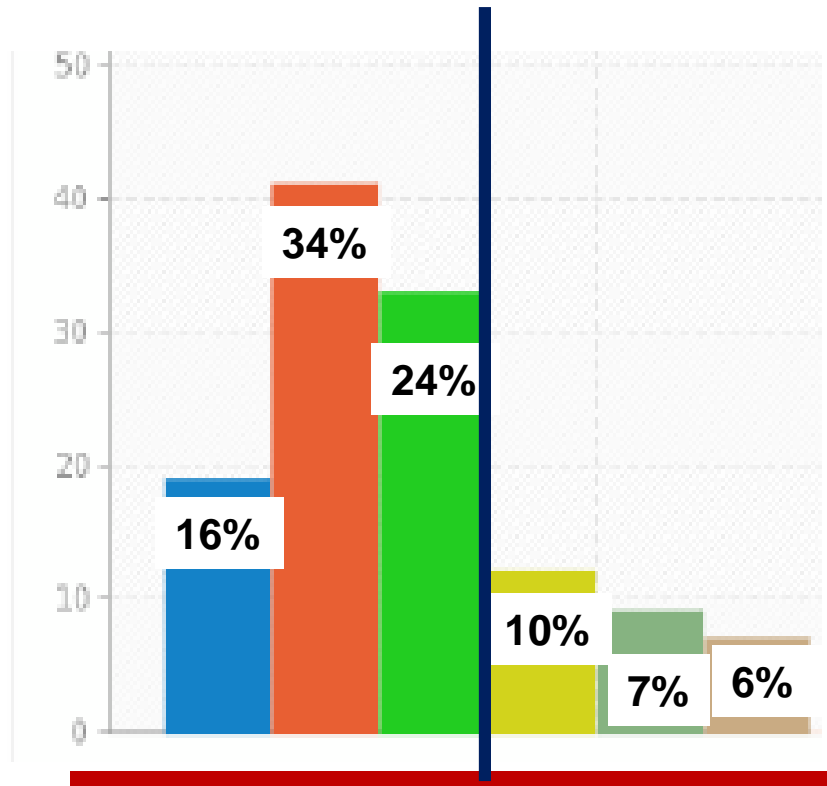
- Minder dan 10% (19)
- 10 tot 20% (41)
- 20 tot 30% (33)
- 30 tot 40% (12)
- 40 tot 50% (9)
- Meer dan 50% (7)

AIOS n= 162

Supervisors n=121

56% aios > 30% aios dysbalans

23% staf > 30% aios dysbalans

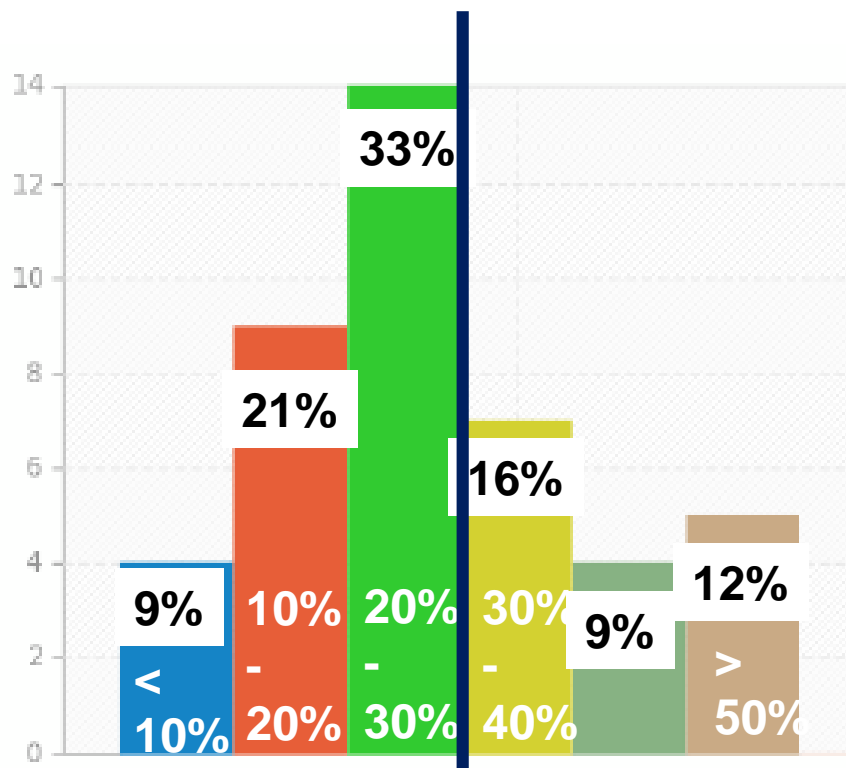
Bij hoeveel % van aios schat je dat er sprake is van een dysbalans werk-prive

AIOS n=48

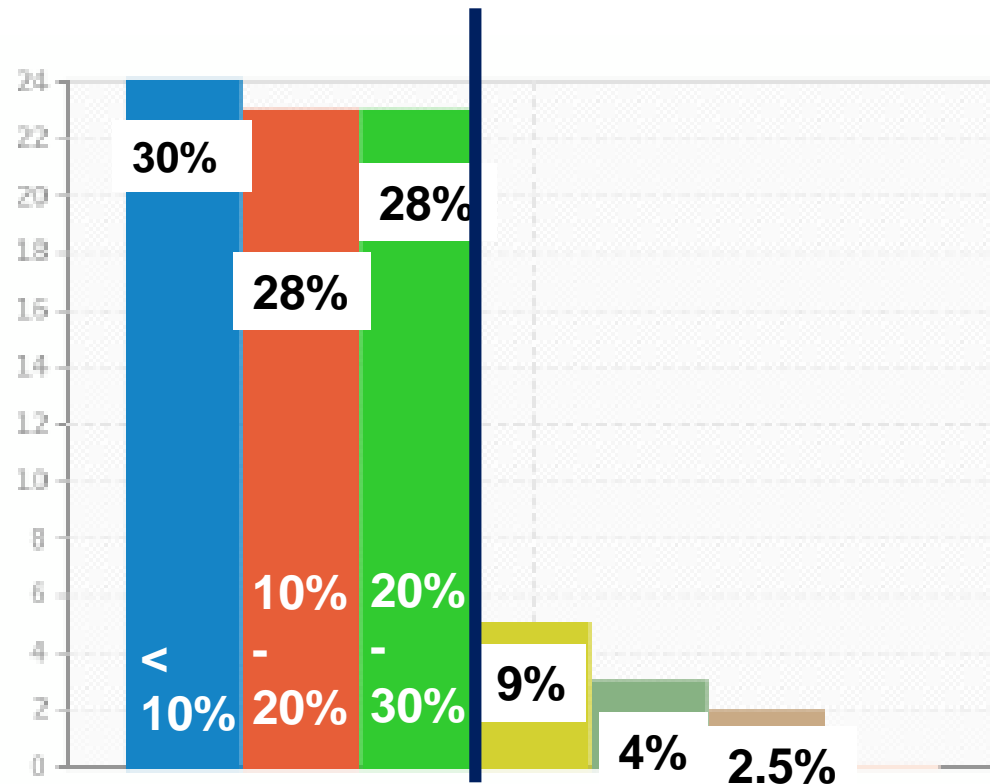
- Minder dan 10% (19)
- 10 tot 20% (41)
- 20 tot 30% (33)
- 30 tot 40% (12)
- 40 tot 50% (9)
- Meer dan 50% (7)

Supervisoren n=101

37% aios > 30% aios dysbalans

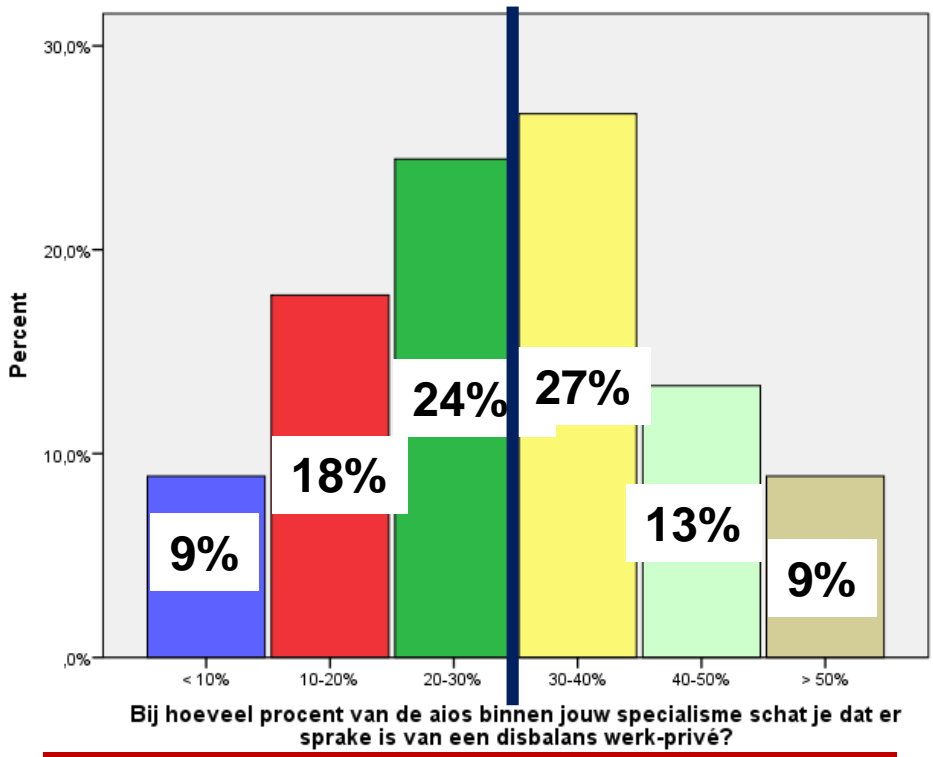
16% staf > 30% aios dysbalans

Bij hoeveel % van aios schat je dat er sprake is van een dysbalans werk-privé

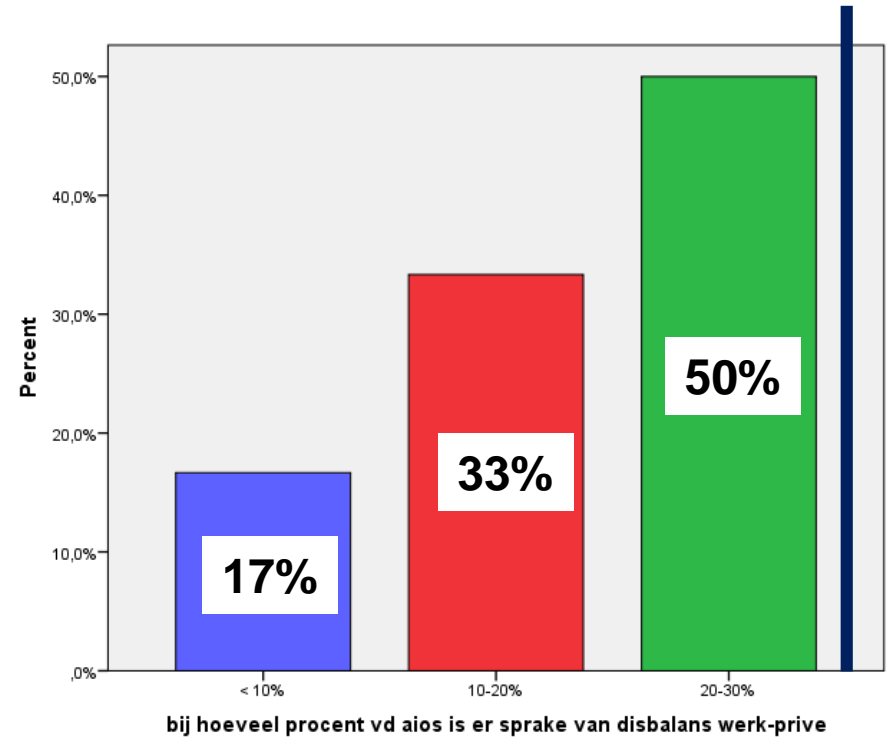
AIOS n= 45

Staf & opleiders n= 18

49% aios > 30% aios dysbalans

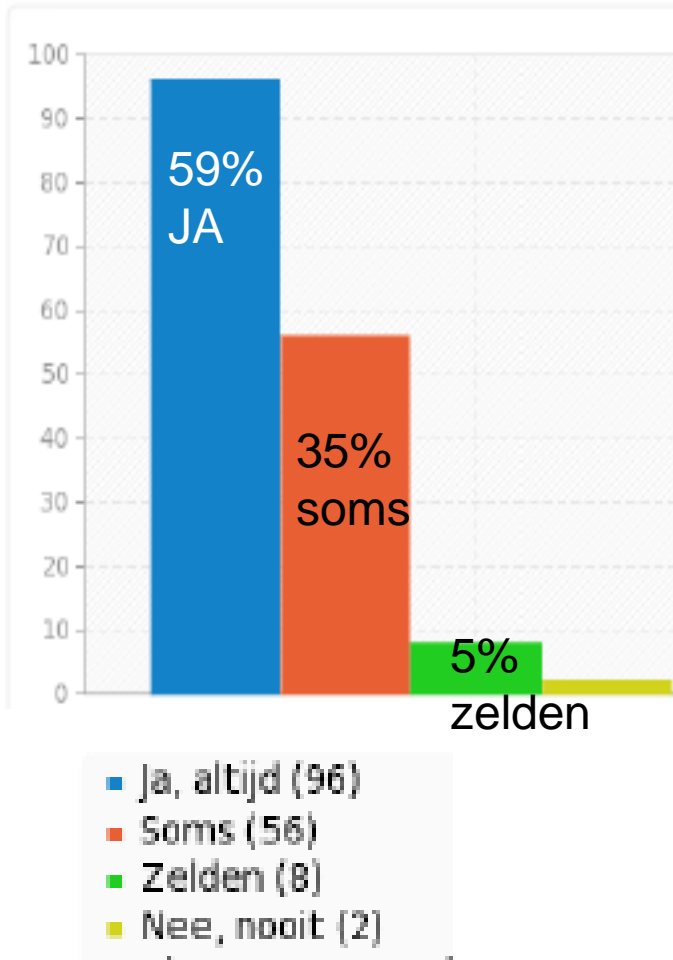
0% staf > 30% aios dysbalans

Voel je ruimte om stressvolle prive omstandigheden te bespreken met de opleider

AIOS n= 162

Radboudumc

Toelichting n= 62

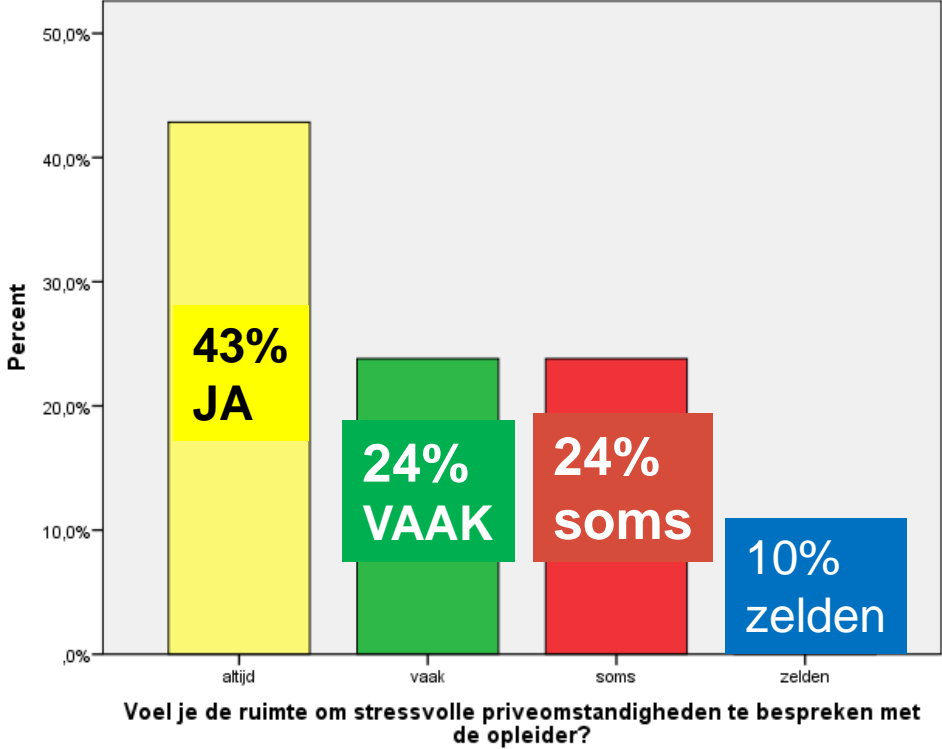
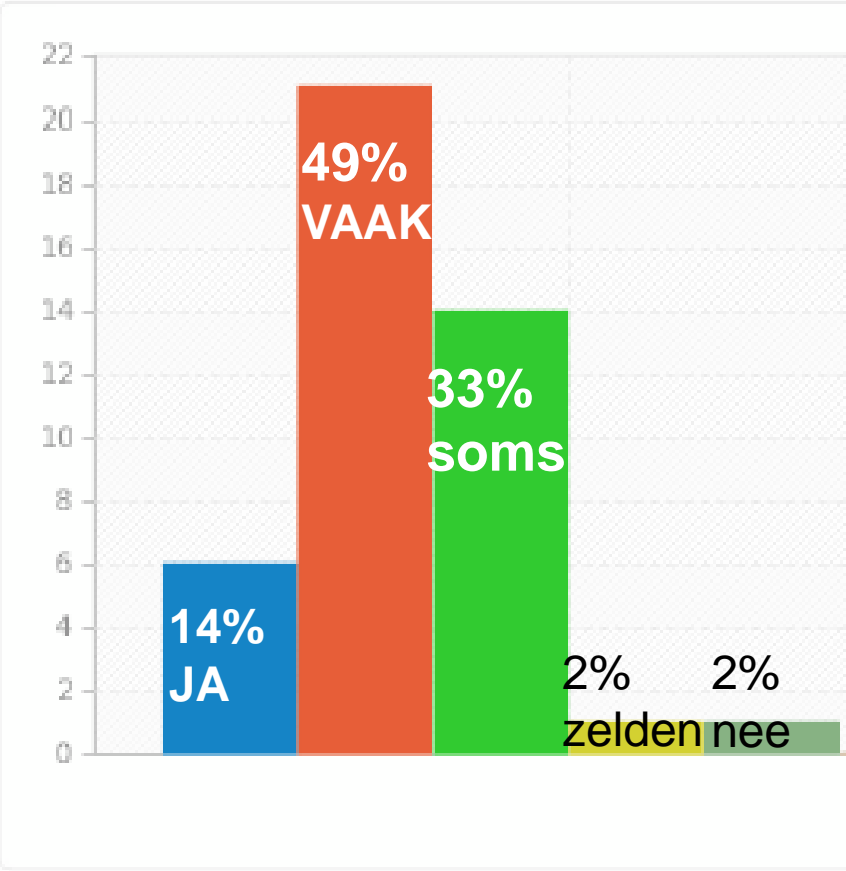
- Voelt als zwakte, gevoel weinig steun te krijgen
- Heeft met persoonlijkheid (aios) te maken
- Er wordt niet naar gevraagd, geen ruimte voor
- Wordt weggewuifd door opleider – “hoort erbij”
- Schaamte bij aios, voelt als falen
- Niet gepast gevoeld door aios, werk-prive scheiden
- Situatie niet naar, afhankelijkheid vs vertrouwen

Voel je ruimte om stressvolle prive omstandigheden te bespreken met de opleider

AIOS n=48

AIOS n= 45

Wat is er nodig om balans werk-prive te verbeteren?

AIOS n=157

Meer Aandacht,
Coaching in keuzes maken
Zelfreflectie,
Meer openheid,
Bewustwording
Bespreekbaar maken
Beter grenzen aangeven

Verlagen werkdruk, minder overuren
Flexibiliteit werkuren,
Minder oneigenlijke taken: ICT en
administratie

Meer A(N)IOS

Ander werkklimaat, cultuur veranderen

STAF response n=117 – zie hierboven

Ook keuzes maken prive, nee leren zeggen, grenzen leren stellen
Coaching, intervisie, verwachtingsmanagement, kinderopvang goed
regelen

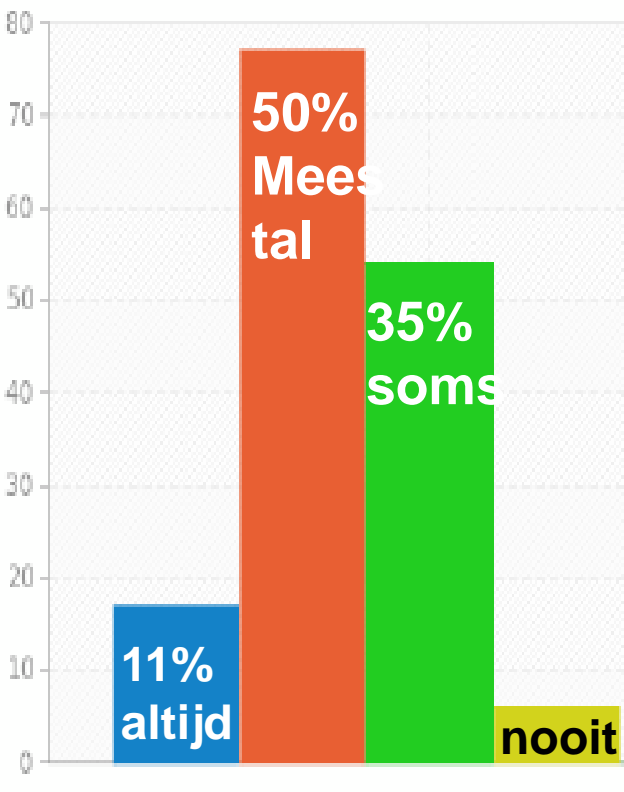
Voel je eigen regie om je werk en je opleiding in te richten

Radboudumc

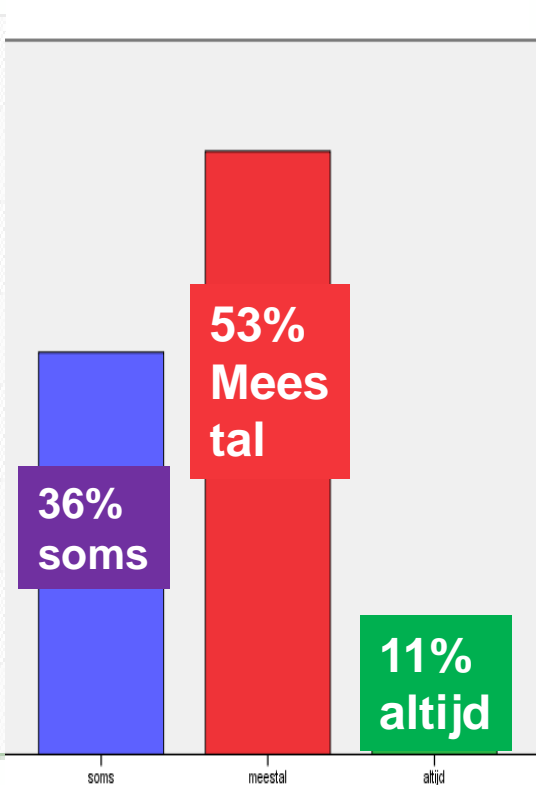
- Altijd (17)
- Meestal (77)
- Soms (54)
- Nooit (6)

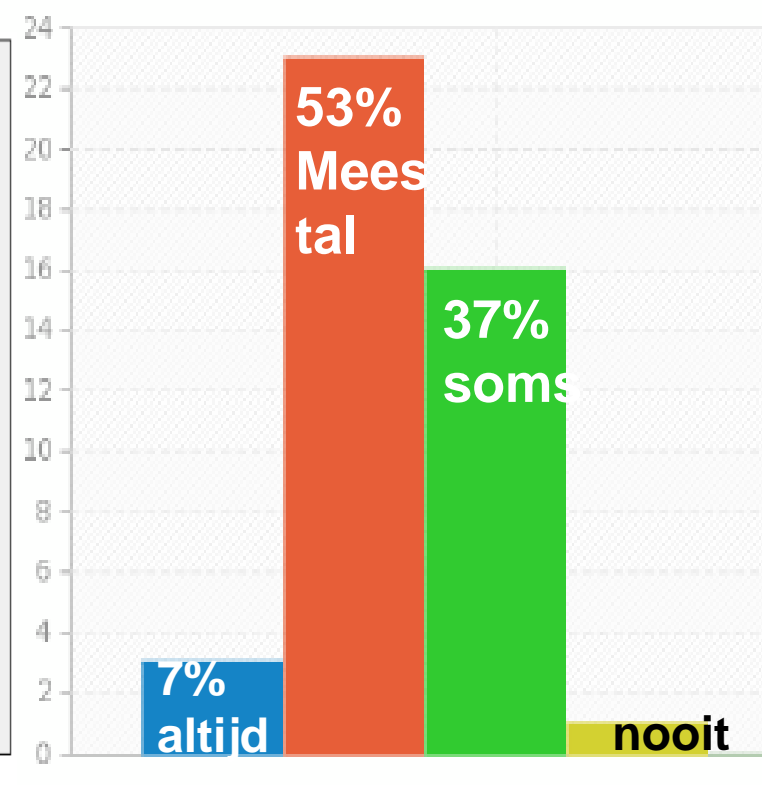
AIOS n= 154

AIOS n=45

AIOS n= 48

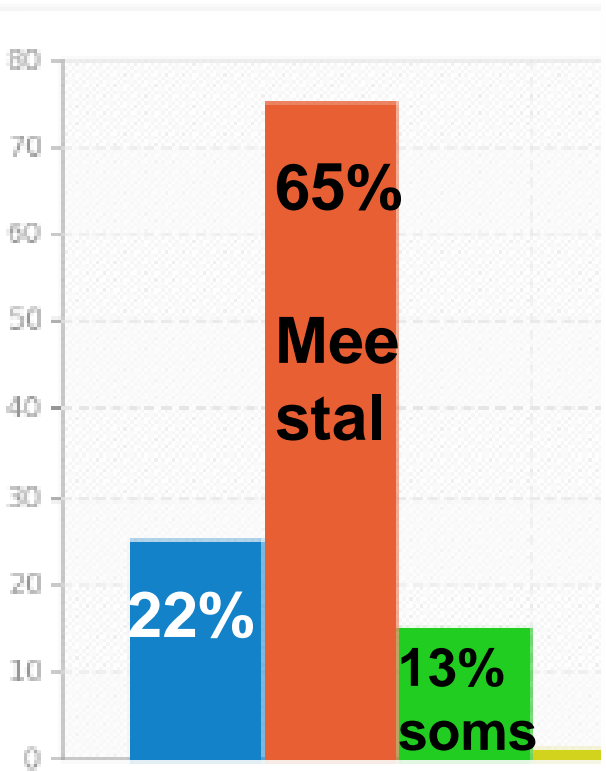

Geeft u aios eigen regie om werk en opleiding in te richten - Supervisoren

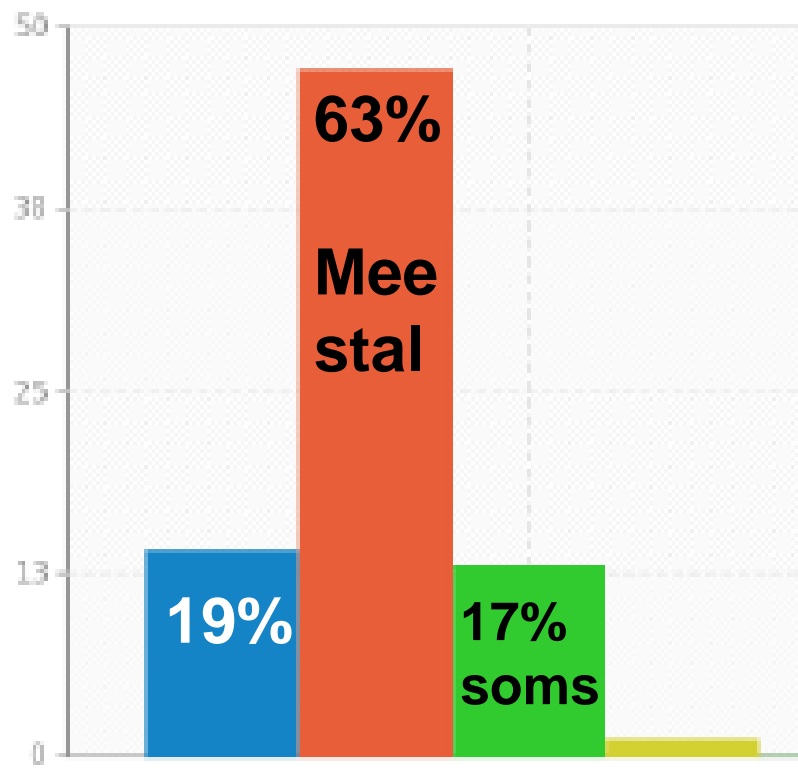
Radboudumc

- Altijd (25)
- Meestal (75)
- Soms (15)
- Nooit (1)

n=116

n= 45

N=18
100%
MEESTAL

Bent u trots op de opleiding?

AIOS

Radboudumc

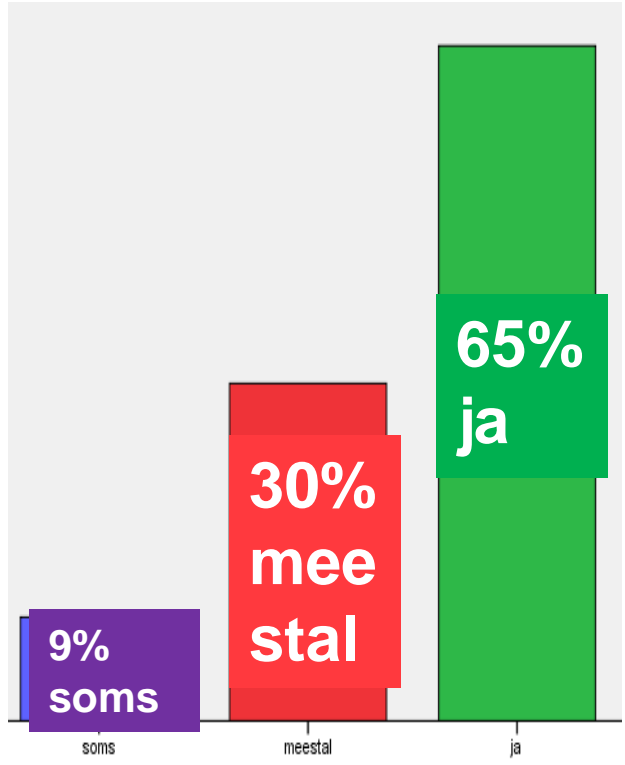
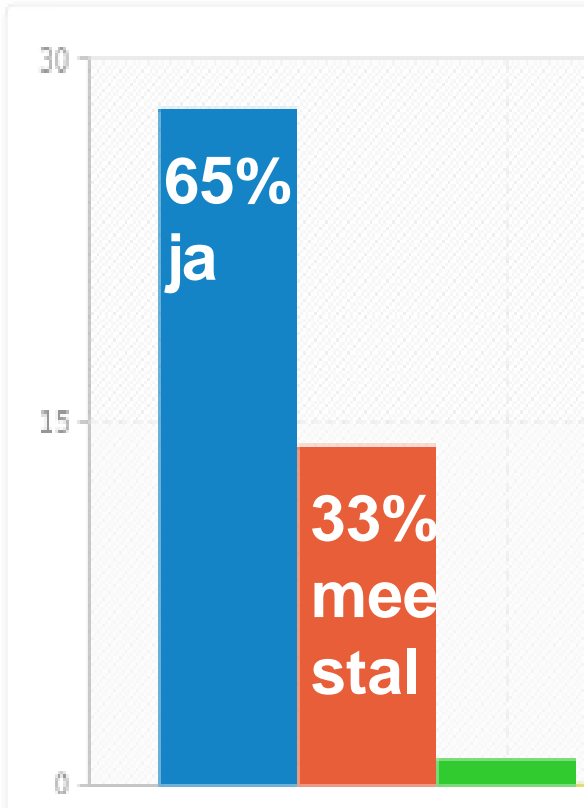
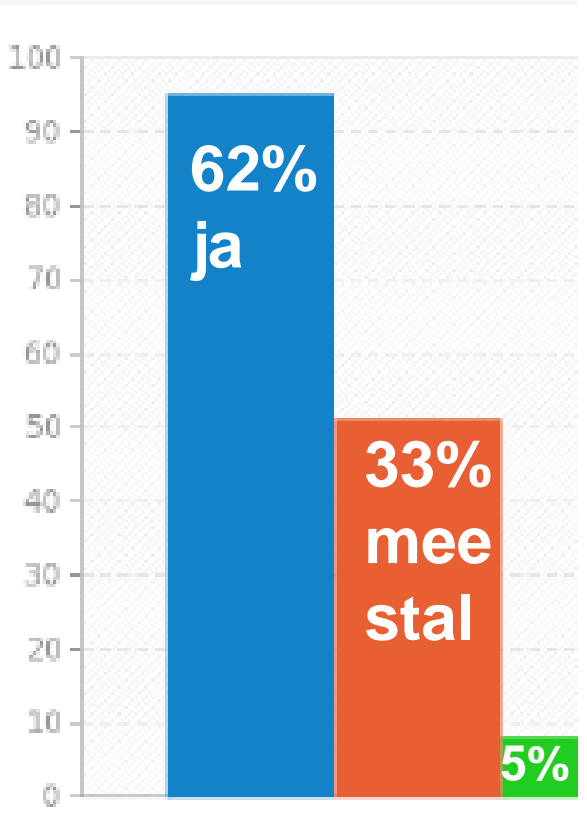
- Ja (28)
- Meestal (14)
- Soms (1)
- Nee (0)
- Niet van toepassing (0)

n= 154

n= 48

n= 45

Bent u trots op de opleiding -

Supervisoren

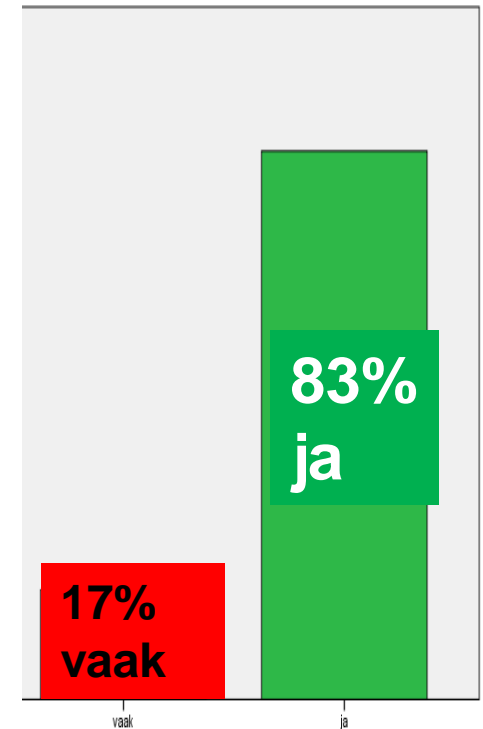
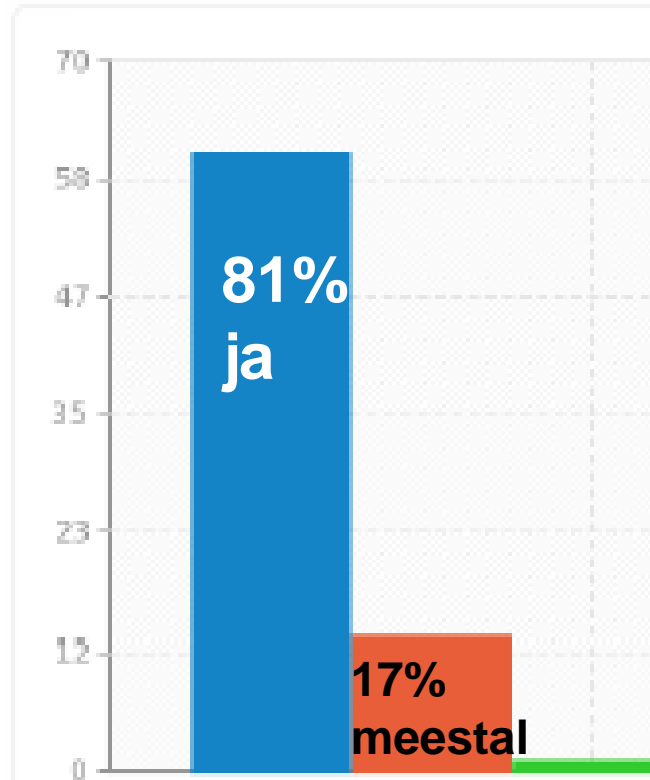
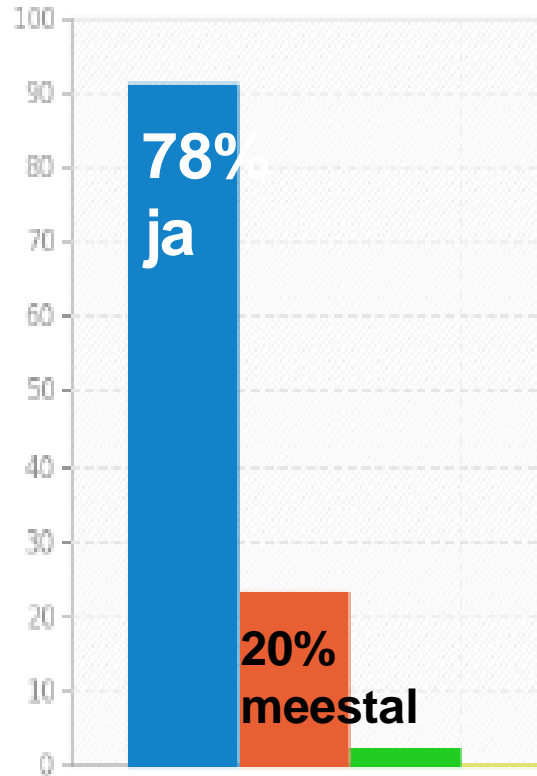
Radboudumc

n= 116

n= 101

n= 18

Veilig en gezond opleiden AIOS

1. cultuurverandering

“Menselijke maat”
Dialogoog
Waardering
Begrip
Teamwork

"De menselijke maat" de dagelijkse praktijk

Empathie en vertrouwen

LEADERSHIP IS NOT A POSITION OR A TITLE, IT IS ACTION AND EXAMPLE

Expliciteer wat je vandaag nodig hebt

ANDERS
SURVEN
DENKEN
DOEN

Waar ben je tevreden over

Het gesprek:
samen - delen

Veilig en gezond opleiden AIOS

2. werkomstandigheden

Student assistant
Taakherschikking VS / PA

Minder administratie
Meer ondersteuning
Minder multitasken
Oplossen seinterreur

